

Mijn Franciscanse Voetreis

2010

Franciscaanse Voettocht 2010

Jan Aartsen, Jef Buijs en Jac de Bruin (gedeeltelijk)

23 april 2010 – 19 mei 2010

Voorwoord.

Na onze wandeltochten door Spanje, Portugal en Frankrijk willen we dit jaar iets anders. Wij, Jef Buijs en ik, hebben interessante tochten gemaakt door deze landen. De herinneringen hieraan zullen ons altijd bijblijven. Onze dagboeken zullen ons daarbij blijvend helpen. De mooie steden, dorpen en gehuchten, evenals de mooie natuurgebieden, waar je dan loopt, zijn onvergetelijk.

Na een tocht blijft de behoefte steeds aanwezig om weer op pad te gaan. In overleg met het thuisfront lukt het steeds weer. Er zijn nog zoveel mogelijkheden, dat we nog even voort kunnen. Dit jaar willen we de Franciscaanse Voetreis gaan wandelen van Florence naar Rome. Dit is het laatste deel van de Via Francigena. In oorsprong begint deze tocht in Canterbury in Engeland. De Via Francigena is één van de vele wegen, die naar Rome leiden, zoals het bekende spreekwoord zegt.

Via Francigena betekent: "De Weg van de Franken".

Onze tocht is ca. 500 km lang. Het grootste gedeelte van deze route is gemarkeerd door de club "Alpino Italiano" en is een onderdeel van de Historische Pelgrimsroute naar Rome.

We hebben de tocht opgedeeld in 27 etappes.

De steden, dorpen en gehuchten, die wij passeren zijn veelal ook bezocht door Franciscus. De herinnering is blijvend door de vele kloosters, kerken, kapellen en beelden. Ook zijn er veel anekdotes en verhalen, die gewijd zijn aan Franciscus.

De tocht zal gaan door dalen en over bergen, door middeleeuwse stadjes en dorpen. Meerdere kloosters zullen we passeren en bezoeken, zelfs kunnen we in een aantal kloosters overnachten.

We lopen over stille paden en rustige landwegen, ook wel over zeer oude Romeinse wegen. Helaas moeten we soms ook over asfalt.

De Franciscaanse Voetreis is beschreven door Kees Roodenburg. Dit boek zal onze leidraad zijn voor de tocht. Als extra informatie gebruiken we het boek: Umbrië in de voetsporen van Franciscus van Gerard Pieter Freeman. Dit boek geeft veel aanvullende informatie.

Het is een klassieke weg met veel historie en schoonheid.

We zullen overnachten in albergo's, agriturismo's, eenvoudige hostals, kloosters en Bed and Breakfast.

We vertrekken vanaf Florence (S. Ellero).

Door de IJslandse aswolk heeft onze vlucht 2 dagen vertraging en vliegen we op 22 april naar Florence en beginnen we onze tocht op 23 april. Door de vertraging zal ons verblijf in Rome 2 dagen korter zijn.

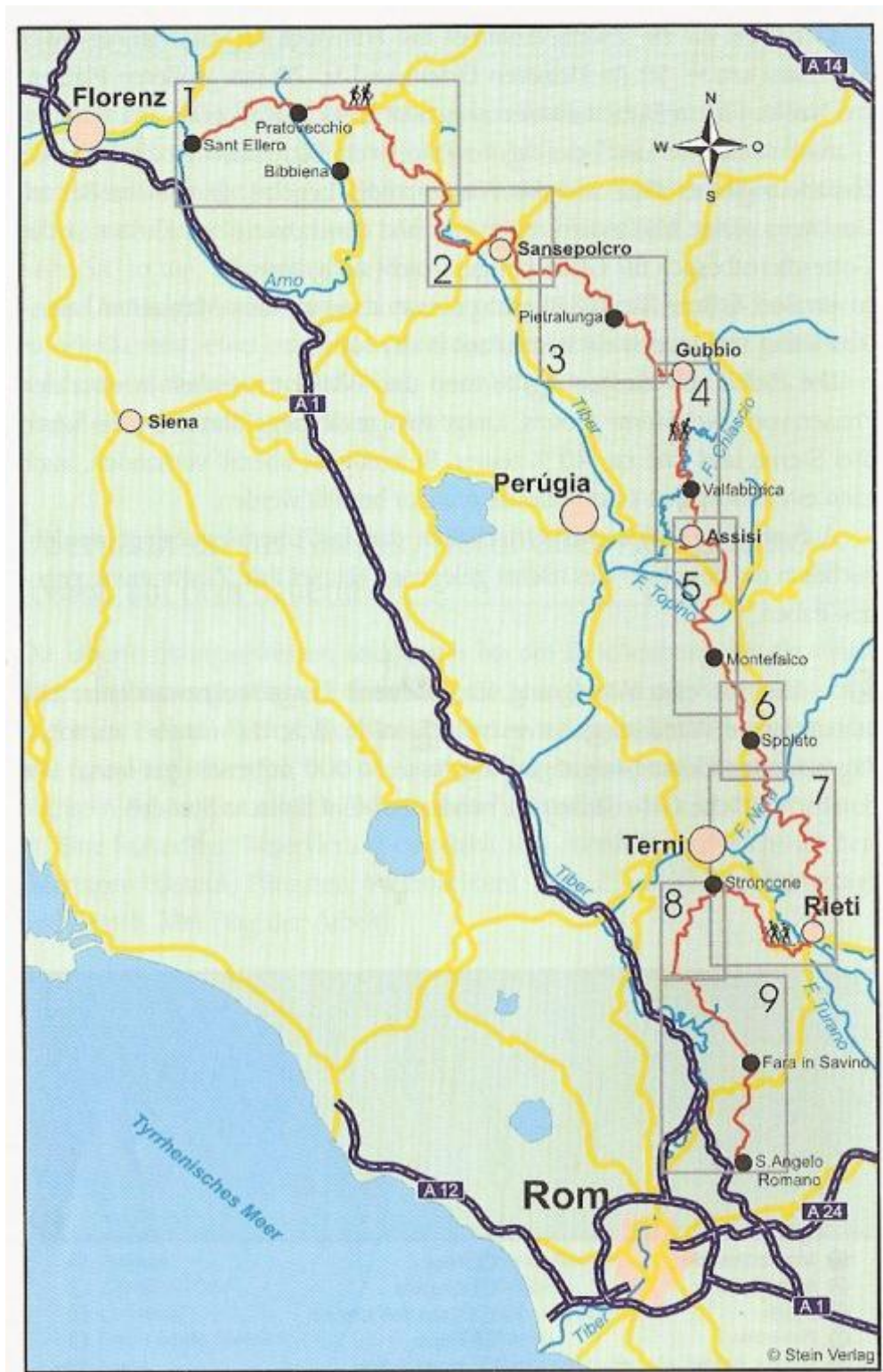
De Route.

Eigenlijk moet ons vertrekpunt de kerk Santa Croce in Florence zijn. Echter door de vertraging door een aswolk op IJsland vertrekken we vanaf San Ellero, net buiten Florence.

De route loopt naar de volgende grotere plaatsen: San Ellero, La Verna, Sansepolcro, Gubbio, Assisi, Montefalco, Spoleto, Rieti, Stroccone, Fara in Sabina en Rome.

De volgende regio's zullen we onderweg aandoen: Toscane, Umbrië en Latium.

De Apennijnen zijn meestal ons wandelterrain met zijn grillige natuur en grote natuurreservaten, waar je niemand tegenkomt. Later door vruchtbare gebieden bij Spoleto en richting Rome.

Voor gedetailleerde route: zie pag. 118, 119 en 120

Franciscus van Assisi

Franciscus van Assisi is geboren in Assisi en leefde van 1182 tot 1226.

Hij was een zoon van een lakenkoopman.

In zijn jeugd leefde Franciscus een losbandig leven. Hij streefde er naar om ridder te worden.

Na een veldslag tussen Assisi en Perugia werd hij gevangen gezet. Daarna werd hij ziek.

Toen Franciscus beterde trof hem het lijden van melaatsen, die in die tijd volledig uit de samenleving werden verstoten.

Hij verzorgde de melaatsen en het was aanleiding voor hem om zich te bekeren tot een leven van armoede, gebed en dienstbaarheid aan de armen.

Later kreeg hij een visioen in het kerkje van San Damiano. Jezus aan het kruis zei hem: "Ga en herstel mijn huis".

Hij trok zich als kluizenaar terug in eenzaamheid en wijdde zich aan de melaatsen, het herstellen van het kerkje en aan het gebed. Zelf wilde hij de allerarmste zijn en bedelde zijn dagelijks voedsel bij elkaar. Hij deelde het voedsel met de armen, die nog minder hadden dan hij.

Zijn vader vond, dat hij een "dorpsgek" was geworden en probeerde hem te laten terug keren naar het wereldse leven.

Franciscus legde op een plein al zijn kleren aan de voeten van zijn vader, waarop de bisschop zijn mantel om hem heen sloeg. Franciscus gaf alles wat hij had terug aan zijn vader.

Hij belichaamde eigenlijk een nieuwe persoonlijke vroomheid.

Vanaf dat moment ging hij zijn eigen weg. Hij zette zijn restauratiewerk aan de kerk voort.

Toen San Damiano klaar was, begon hij met de restauratie het kerkje Portiuncula.

Twee burgers uit Assisi werden door zijn levenswijze aangetrokken.

Met zijn drieën gingen zij op zoek naar evangelieteksten, die hun leven richting zouden geven. In armoede leven en rondtrekken om vrede en bekering te prediken.

De twee mannen verkochten hun bezit en deelden de opbrengst uit aan de armen.

Een broederschap was geboren.

Ze hadden geen vaste woon- of verblijfplaats. Ze hielpen melaatsen, werkten als dagloners en bedelden voor hun levensonderhoud. Zij noemden zich de minderbroeders.

Toen Franciscus elf minderbroeders had, in 1209, trokken ze naar de paus om toestemming te vragen voor hun levenswijze. Zij kregen de goedkeuring van de paus.

In 1212 kwam een vrouw naar de broeders. Clara, die uit een adellijke familie stamde, wilde meedoen.

Zij ging in een klooster bij het kerkje van San Damiano wonen. Andere vrouwen gingen haar levenswijze delen in allerlei andere kloosters.

Franciscus was de leider van de broeders. Hij wilde geen echte leider zijn.

Hij ging voort met prediken. Soms trok hij zich weken terug voor gebed.

In 1217 spraken ze af, dat ze ook buiten Italië gingen missioneren.

Franciscus wilde graag meetrekken, maar de kardinaal verhinderde dit. Volgens hem was Franciscus in Italië onmisbaar, vooral in het contact met de pauselijke curie.

Na twee jaar ging Franciscus toch naar het Midden Oosten, waar hij de leider van de kruistochten trachtte te overtuigen van de zinloosheid van de actie.

Toen dat niet lukte liep hij naar de sultan van de Moslimlegers en probeerde hem christen te maken, maar dat mislukte.

Terwijl hij in het Midden-Oosten was hoorde hij, dat het misging met de broeders in Italië.

Hij keerde terug naar Italië. Bij zijn terugkomst vroeg hij de kardinaal als beschermheer van de orde. Hij trad af als algemeen leider van de orde.

Zijn zwakke gezondheid had geleden onder de reis naar Egypte.

Franciscus bewees de orde nog een grote dienst. In 1223 maakte hij een nieuwe beknopte regel uit de voorlopige regels, die de broeders hadden opgesteld.

Ondertussen groeide Franciscus uit tot een levende heilige. Een student, die hem hoorde preken, schreef dat mannen en vrouwen massaal op hem toeliepen en stukken habijt in handen probeerden te krijgen.

In 1224 trok hij zich terug op de berg La Verna. Hij leed aan zware depressies.

Op La Verna kreeg hij een verschijning van een gekruisigde engel. Toen hij over de betekenis nadacht, verschenen in zijn handen, voeten en zijde de wondtekens van Christus.

Zijn gezondheid ging verder achteruit.

Hij maakte een laatste preektocht en verbleef een tijdje bij Clara in San Damiano. Daar dichte hij na een droom zijn Zonnelied (zie dag 58).

Hij had een voorliefde voor alle schepselen. Op een dag ontdekte hij, dat vogels naar hem luisterden, als hij tot hen predikte.

De laatste maanden bracht de kardinaal hem naar artsen in Rieti en Sienna, maar het mocht niet baten. Hij werd geruime tijd verpleegd in het bisschopshuis in Assisi.

Franciscus stierf in Portiuncula op 3 oktober 1226.

=====

Overnachtingadressen onderweg.

Dag 0: 22 april 2010.

Na 2 dagen vertraging en nog een vertraging van 4 uur vandaag op Schiphol stijgt het vliegtuig op om

ca. 14.00 uur naar Florence.

De vulkaan in de lucht t.g.v. de vulkaanuitbarsting op IJsland heeft de luchtvaart in Europa 1 week stilgelegd. De asuitbarsting heeft het nieuws de laatste week totaal beheerst.

Een gedeelte van IJsland is bedekt met as en de lucht ziet er uit alsof het bijna donker is. Het zal nog lang duren, voordat alles op IJsland weer normaal functioneert.

Om 15.30 uur arriveren we in Florence en een 0,5 uur later staan we buiten de luchthaven.

We willen eigenlijk met de bus gaan, maar de bus komt pas over een uur.

Er staan ook 3 Nederlandse dames op de bus te wachten.

We gaan met zijn vijven met een taxi naar Florence. Wij laten ons afzetten op het station in Florence.

We kopen een kaartje voor de trein naar S. Ellero.

Gisteren heb ik deze overnachting nog kunnen reserveren.

S.Ellero is voor ons de startplaats van de Franciscaanse Voettocht.

Om 18.15 uur arriveren we in S. Ellero. We moeten bij Monica en Ricardo zijn. Zij wonen boven het station. Dus we hebben het snel gevonden.

Als we erheen lopen, zien we de eerste rood-witte markeringen al aangegeven. Ricardo staat ons boven aan de trap al op te wachten.

Het is moeilijk communiceren, want wij

spreken geen Italiaans en Ricardo spreekt alleen maar een paar woorden Frans. We komen eigenlijk niet verder dan buona sera. Met het ANWB boekje Nederlands-Italiaans kunnen we nog een paar andere woorden zeggen. Het is in ieder geval een heel aardige man.

De kamer, die ons wordt ons aangewezen, is redelijk netjes.

Als we gedouched hebben, gaan we de route bekijken voor morgen.

Tegenover de herberg hangt een houten plaquette met de illustratie erop van de voorzijde van het boek van Kees Roodenburg met de tekst: Franciscaanse Voettocht. Kees heeft het al ver geschopt.

Om 20.00 uur kunnen we eten. In afwachting van de maaltijd, schrijven we ons dagboek.

Ricardo vraagt of hij ons pelgrimspaspoort mag laten zien aan zijn vrouw.

Jef zegt, dat het mag, maar het kost wel 2 euro. Ricardo vertelt dit aan zijn vrouw. Zij barst uit in een lachbui, die minuten aanhoudt.

Om ruim 20.00 uur zitten we aan tafel. Het voorgerecht is Lasagne, het hoofdgerecht is een grote kotelet met een beetje salade en het nagerecht is een schaalje aardbeien met slagroom. Ook wordt een fles rode wijn geserveerd.

Vandaag eten we voor het eerst een echte Italiaanse maaltijd, die ons goed smaakt. Het is een goed begin.

Na het eten schrijven we nog in ons dagboek en om 21.30 uur gaan we naar bed.

Morgenvroeg om 7.30 uur wacht het ontbijt

en daarna meteen een zware dag.

=====

Dag 1: 23 april 2010. S. Ellero – Passo della Consuma: 16 km.

Om 7.00 uur staan we op.

Monica en Ricardo zijn aardige mensen. Ze praten nu meer dan gisteren. Ricardo laat op de TV zien, dat het vandaag een regendag wordt. Als we buiten kijken, regent het inderdaad al.

Om ruim 8.00 uur vertrekken we. De regenhoes trekken we al over onze rugtas en trekken ook de poncho aan.

Vóór vertrek geeft Ricardo ons een bladwijzer met aan een zijde een afbeelding van Franciscus en aan de andere zijde een gedicht. Hij vraagt of we in Assisi aan hem willen denken.

Als we vertrekken loopt Ricardo een stuk met ons mee om zijn hond uit te laten.

We beginnen over een rustige weg. De markeringen zijn duidelijk en vrij nieuw. De markeringen van de eerste dag zijn, volgens Ricardo, door hem aangebracht.

Het is zwaar bewolkt en er valt motregen. Het ziet er niet naar uit, dat het vandaag veel beter zal worden.

We denken er over om de poncho uit te trekken, want de temperatuur is vrij hoog, waardoor we veel transpireren.

Het eerste dorp, waar we door lopen, is Frontisterni.

We verlaten hier het asfalt en moeten via een puinpad behoorlijk steil omhoog. Daarna komen

we op een plaveisel van grote platte stenen.

De temperatuur is ca. 15 graden. Door de hoge luchtvochtigheid transpireren we toch behoorlijk.

Het stenen pad gaat over in een graspad met lang gras dat nat is. Na enige tijd worden mijn voeten toch ook een beetje nat.

Om ca. 11.00 uur arriveren we in het plaatsje Paterno. Hier is een winkel. We kopen hier een fles drinken.

Bij een kerkhof moeten we route 6 gaan volgen. Het cijfer 6 staat in de rood-witte markering geschilderd. Regelmatig lopen we tussen de olijfboomgaarden en druivenvelden. Ook staan er veel lange, smalle cipressen langs de paden.

Een auto komt ons tegemoet. De vrouw groet ons vriendelijk. Ze ziet wel, dat wij de route van Franciscus lopen.

Volgens het boek van Kees Roodenburg zouden we ook nog een klooster passeren.

Om ca. 11.30 uur regent het nog steeds een beetje. We hebben de poncho al een paar keer aan en uit gedaan. Als het een beetje regent, drogen de kleren door de lichaamswarmte, maar als het harder regent, worden we nat en koud.

De stijging is nu ca. 500 m. Dus we zijn nu, wat betreft hoogte, op de helft voor vandaag.

We verlaten het pad en moeten nu over een erg steil pad verder. Er liggen grote rotsblokken en we moeten erg goed uitkijken. We doen het rustig aan, zover mogelijk. Het wordt nog steiler. Het wordt zeker 30 á 40%. Dit is erg....

Om ca. 12.00 uur wordt het weer vlakker. We lopen nu op ca. 875 meter hoogte. Het is hier behoorlijk koud en het waait flink. Het is slechts 8 graden en we zijn nat.

We besluiten even te stoppen om een vest of jas uit de rugtas te halen. Dat scheelt veel.
Om ca. 13.00 uur verlaten we dit natuurgebied en moeten over een asfaltweg verder.
Et staat een richtingaanwijzer. Een wijzer geeft aan, dat het nog 35 minuten lopen is naar Consuma.
Deze plaats ligt vóór Passo del Consuma, waar we zullen overnachten.
Als we aankomen in Consuma duiken we meteen een bar in. We drinken koffie en eten een bordje pasta. Dat smaakt wel na de koude van het laatste uur. We knappen er helemaal van op.
Om ca. 14.00 uur gaan we verder. Het is nog steeds 8 graden. Het waait en het regent nog steeds.
Normaal is het hier meer dan 20 graden.
We passeren een bord, waarop staat, dat we hier op een hoogte zijn van 1050 meter.
Als we Consuma verlaten zien we vrij snel het plaatsnaambord van Passo della Consuma en ook het bord van de Albergo Miramonte, waar ik via Internet de overnachting heb gereserveerd.
Het gebouw ziet er aan de buitenzijde troosteloos uit, maar binnen valt het mee. We hebben een royale kamer. De verwarming brandt. Al onze kleren zijn nat. We hangen alle kleren aan de radiatoren, zodat deze kunnen drogen.
Na het douchen ga ik schrijven. Buiten regent het nog steeds.
We gaan naar het restaurant en drinken een borrel om op te warmen.
Drie jonge vrouwen komen ook het restaurant binnen. Jef ziet meteen, dat het ook wandelaars zijn.
Ze hebben ook een Italiaans woordenboekje bij zich.
De dames komen uit Oostenrijk en hebben ook in San Ellero overnacht, maar dan in hun auto, omdat de albergo vol was. Ze wisten, dat er 2 Nederlanders onderweg waren. Dat hadden ze vernomen van Ricardo.
Om 19.00 uur kunnen we eten. We eten in de albergo, omdat het nog steeds flink regent.
Volgens het personeel van de albergo wordt het morgen beter weer.
We eten spaghetti, een kotelet met frietjes en een fles huiswijn.
Als het eten en drinken zo blijft, komen we tijdens deze tocht zeker een paar kilogram aan. Het is wel erg koud in het restaurant.
Om 20.30 uur zijn we klaar en gaan we naar onze kamer.

=====

Dag 2: 24 April 2010. Passo Della Consuma – Stia: 15 km.

Om ca. 8.00 uur vertrekken we. Het weer is goed. De zon schijnt en het is ca. 12 graden.

We moeten een stukje terug lopen en gaan dan via een steil bospad omhoog. Later wordt het heuvelachtig. Het pad is door de regen behoorlijk modderig, maar het is te belopen. De schoenen worden smerig en het spul kleeft aan de schoenen. Soms is het glibberig.

Om ca. 9.00 uur lopen we door een gehucht, dat Gualdo heet, waar het lijkt alsof er alleen honden wonen. Er is niemand te zien en we horen alleen honden blaffen.

Even later komen we in een ander gehucht. We lopen door dit plaatsje. Er staat een kerk met ca. 10 huizen er omheen. Ook hier is niemand te zien en horen we alleen honden blaffen.

We verlaten het dorp weer snel. De route is hier goed aangegeven d.m.v. rood-witte blokjes.

Om ca. 9.30 uur komen we bij een pad, waarvan in het boek staat, dat het misschien nodig is een snoeischaar te gebruiken. Dat klopt. Takken groeien over het smalle pad, vaak met doornen. Jef beheert de snoeitang. Hij doet grondig zijn werk en hij wil het pad ook goed maken voor de pelgrims na ons.

Het valt wel mee, maar een snoeitang is hier geen overbodige luxe.

Even verder moeten we een beekje oversteken d.m.v. stapstenen. Onze voeten blijven droog.

We moeten hier goed opletten, want de markeringen zijn soms slecht zichtbaar.

Het duurt toch wel 30 minuten eer we ons een weg hebben gebaand door het struikgewas. Hieraan is te zien, dat het pad maar door weinig pelgrims wordt gelopen.

De zon schijnt volop en het is ca. 15 graden. Uitstekend wandelweer.

We moeten verder over een pad met een karrenspoor. Het lopen valt hier niet mee. De sporen zijn wel 20 á 25 cm diep. Het is manoeuvreren in de marge, met als gevolg smerige schoenen en broek.

Er worden hier veel bomen gekapt.

Het is intussen al 20 graden geworden. Om 9.45 uur is de zon achter de wolken verdwenen.

We lopen over een ca. 4 km lang bospad, dat slecht is geworden door tractoren. Soms is het steil en soms is het dalen.

We hebben wel mooie uitzichten over de omgeving. Door de begroeiing naast het pad kan ik geen foto's maken.

We lopen nu in een korte broek en shirt. Het is heerlijk weer en het lopen gaat goed. De temperatuur is wel wat gedaald.

We eten wat aan de rand van het pad.

Als we het bospad verlaten, via een steil pad naar beneden, komen we op een asfaltweg naar het plaatsje Castel Castagnaio.

Volgens het boek houden hier de markeringen op. Dus moeten we het alleen doen met de beschrijving uit het boek.

Na het dorp gaan we over een bospad verder.

Na enige tijd komen we bij een beek. De brug over de beek is lang geleden ingestort. We moeten via stapstenen de beek oversteken.

Bij een boom met een vaag T-teken(tauteken) moeten we weer het bos in.

Het T-teken(tauteken) is de laatste letter van het Hebreeuwse alfabet. Deze letter werd door Franciscus gebruikt als zijn handtekening. Dit teken wordt nu ook gebruikt voor de bewegwijzering.

Het pad gaat flink steil omhoog, maar wordt ook nog versperd door omgezaagde bomen en doorstruikgewas.

We kunnen er niet over of door en moeten de versperring proberen te omzeilen, maar er liggen overal bomen. Het is hier heel hard werken voor deze jongens. We hopen verderop het juiste pad weer terug te vinden, als de versperring voorbij is.

500 m verder komen we weer bij een bospad. We hopen, dat dit het goede pad is.

Het wordt nu ca. 1200 m dalen tot we bij een boerderij komen in het dal. Er staan hier enkele boerderijen bij elkaar. Het plaatsje heet Campolombardo. De naam is groter dan de plaats.

Bij een informatiebord gaan we op een bank zitten om wat te eten. Het is nu ca. 13.00 uur.

We passeren het riviertje Fosso Rimagio en gaan verder via een landweg met een prachtig uitzicht over het dal.

Het is nu nog ca. 4 km naar Stia. Het loopt snel, want we dalen steeds. We komen niemand tegen.

Het is hier erg rustig.

Als we Stia naderen, verlaten we het pad, gaan een brug over en lopen Stia binnen. Als we aan het eind van een steeg omkijken, zien we een afbeelding van Franciscus.

We vragen naar de Via Roma en hebben daarna snel de Albergo La Foresta gevonden.

Onderweg erheen drinken we eerst nog koffie in een bar.

We arriveren om ca. 15.00 uur in de albergo.

Na de gebruikelijke activiteiten gaan om ca. 16.00 uur boodschappen doen. We nemen drinken, brood en kaas voor morgen mee. Er loopt een Nederlands echtpaar in de supermarkt.

Ook lopen we nog door het centrum. Het is allemaal niet bijster interessant. Bovendien is het hier koud.

We eten vandaag in de Albergo. Om 19.00 uur zitten we aan tafel. We nemen een pizza en een fles wijn. De Nederlandse mensen komen hier ook eten.

Als we klaar zijn met eten, komt de man naar ons. Hij is benieuwd hoe wij hier komen. We vertellen, dat we wandelen naar Rome en dat we begonnen zijn in Florence. Hij vindt dit wel leuk en wil er alles over weten. Zij zijn vandaag in Florence aangekomen en houden een weekje vakantie in Toscane. We maken ook kennis met zijn vrouw. Ze heten Bert en Bernadette en komen uit Waddinxveen.

Om 21.00 uur gaan we slapen. Het wordt morgen een pittige dag.

=====

Dag 3: 25 April 2010. Stia – Camaldoli – Badia Prataglia: 21 km.

Het ontbijt bestaat uit een perzikgebakje met koffie. Dat is niet veel voor zo'n dag. Gelukkig hebben we genoeg brood bij ons.

We verlaten de albergo. Het is niet gemakkelijk Stia te verlaten en de route te vervolgen.

We passeren een kapel en we lopen weer op de route. Het is verder even zoeken en vragen, maar het komt goed. Wij gaan in de goede richting.

We moeten nu de rood-witte blokjes volgen met het nummer 72.

Het weer is goed. De zon schijnt volop, hoewel het een beetje fris is. We gaan al snel in korte broek en shirt verder.

De bewegwijzering is redelijk goed. Ik heb wel de beschrijving bij de hand deze om regelmatig te raadplegen.

Als we van het asfalt af gaan naar een bospad, staat er een man. Het lijkt wel, dat hij op ons staat te wachten. Hij begint te praten en legt uit, dat hij de markeringen van dit gedeelte heeft aangebracht.

We geven hem een compliment en gaan door.

We lopen over bospaden, landwegen en weer op asfalt.

We komen in de plaats Lonnano. Het is ca. 9.00 uur. Het is erg rustig. We ruiken alleen, dat de bakker bezig is met brood bakken. Het is waarschijnlijk zo rustig, omdat het vandaag zondag is.

Als we het dorp verlaten, gaan we over een landweg richting de bergen.

We komen op een pad, dat langs een ravijn loopt. We moeten goed opletten. Als je niet goed uitkijkt, duikel je zo 50 meter naar beneden.

Nadat we een ruïne zijn gepasseerd, is het pad veiliger. De markeringen zijn goed, behalve bij een T splitsing. Hier is geen markering. Jef gaat linksaf en ik rechtsaf. 50 Meter verder staat er een aanwijzing. Verderop staan weer voldoende markeringen.

We komen in Casalino. Hier is een kerkje met een Franciscanessenklooster. Alles is gesloten en er is niemand te zien.

Franciscus zou in dit klooster verbleven hebben na een zware reis naar het Midden-Oosten.

We gaan op het marktplein op een bank zitten. Bij een fontein vullen we onze waterflessen.

Vanaf nu gaan we route 76 volgen door het nationaal park de Casentino.

De route door het park is lang. De paden zijn steil en smal. Er liggen veel rotsblokken en er groeien veel struiken over de paden. Het is te zien, dat hier maar weinig mensen komen. Jef zegt, dat het maar goed is, dat we hier vroeg in het voorjaar zijn. Als je hier in de zomer loopt, kun je de snoeischaar vaak gebruiken. Daar ben ik het wel mee eens.

Het is hier heerlijk en goed wandelweer.

Volgens de informatie leven hier veel everzwijnen, stekelvarkens en herten. We zien hier wel veel afdrukken van varkenshoeftjes, maar we zien ze niet.

Om ca. 11.30 uur lopen we nog steeds door het park over moeilijke paden, maar we redden het wel. Alleen is het opletten.

Om ca. 12.00 uur eten we wat in de zon en uit de wind.

Als we verder gaan verlaten we route 76 en gaan verder op 74. We lopen nu door een bos op een hoogte van ca. 1040 m. Het is hier flink klimmen.

We lopen door een beukenbos. Het pad is slecht.

Om ca. 12.15 uur arriveren we bij de kluizenarij Sacro Eremo di Camaldi. Het klooster is gesloten en gaat pas om 13.30 uur weer open.

We gaan op een bank zitten in de zon. Op een bank naast ons zit een Italiaans stel. De man komt naar ons toe en vraagt waar we heen wandelen. Zij wandelen een dag in deze omgeving en wonen in de buurt van Rimini.

Om 13.00 uur vertrekken we richting Camaldoli. Op een bord staat, dat we hier op een hoogte zijn van 1097 m. Het is een asfaltweg, die we regelmatig verlaten om door de bossen te dalen. Het is een afstand van ca. 3 km.

In het bos horen we vogels fluiten. Dat hebben we hier nog niet vaak gehoord.

Het dalen over het asfalt, alsook door het bos is flink. In het bos glijden we soms naar beneden, omdat het zo steil is en er een dik pakket bladeren ligt. We dalen ca. 400 m.

Als we in Camaldoli aankomen is het ca. 14.00 uur. We drinken koffie, eten een broodje en gaan om 14.30 uur verder richting Badia Prataglia.

Buiten het dorp gaan we via een bosweg weer erg steil omhoog. Het is nog ca. 7 km. Het is tot een schuilhut weer 500 m klimmen.

We lopen eerst door een kastanjabos en daarna door een naaldbos. We horen en zien hier geen vogels.

We bespreken, dat Jef 2 specialiteiten heeft, nl. beekjes oversteken en het ophengelen van mijn stokken, als ze gevallen zijn.

We arriveren bij de schuilhut. We zijn nu weer op een hoogte van 1104 m. Dus na 1,5 km zijn we gestegen van 675 naar 1020 m. Dat is een stijgingspercentage van 25%. Als we boven komen, hebben we het dan ook even helemaal gehad. Op een richtingaanwijzer staat, dat het naar Badia Prataglia nog 2,4 uur lopen is. We gaan proberen er vóór 18.00 uur te zijn.

Het is hier nu 14 graden, maar wij hebben het toch erg warm.

We komen bij een beekje, waar we over moeten. Aan de andere kant is erg steil. Jef doet een poging, maar hij valt terug. Zijn 2^e poging lukt. Ik val ook terug met mijn rugzak op

de grond en glijd terug tot net boven het water. Jef geniet ervan. Hij maakte een foto op het juiste moment.

We moeten nog enkele beekjes oversteken.

De bomen beginnen hier net uit te botten. Het is te zien, dat het op deze hoogte later begint dan lager. Alles is nog nagenoeg bladloos.

Er staan wel wat plantjes in bloei, zoals de gele sleutelbloem, de blauwe bosviooltjes en de kerstroos in de witte kleur.

Vanaf ca. 16.30 uur gaat het weer flink dalen.

We lopen vaak over een bladerenpakket met daaronder stenen. Het is soms naar beneden glijden.

Als we aan de rand van Badia Prataglia arriveren, lopen we op een hoogte van ca. 700 m. Hier zijn de bomen volop aan het uitbotten. Sommige bomen hebben al volop bladeren.

Als we het dorp inlopen, vraag ik naar de Albergo Giardino. We zijn er vlakbij.

We hebben nog niet eerder onze kleren kunnen wassen, omdat we ze niet droog zouden krijgen.

We kunnen in de albergo onze kleren laten wassen en drogen.

We gaan eten in een nabij gelegen pizzarestaurant.

Ik heb erge honger en neem een grote pizza. Jef neemt een normaal formaat.

Als mijn pizza geserveerd wordt, schrikken we. Het is een pizza van zeker

50 cm. Dat is lachen. Ik kan hem voor ruim de helft op. We drinken er een glas wijn bij.

Als we om de rekening vragen, blijkt dat we ook voor het gebruik van het bestek en servetten moeten betalen. We lachen er hartelijk om. In een restaurant is dit gebruikelijk in Italië.

Om 20.30 uur zijn we terug in de albergo en ik ga verder met schrijven.

Om 21.30 uur gaan we naar bed.

Het was vandaag een dubbele etappe met 1344 m stijgen en 959 m dalen.

Het was best zwaar.

=====

Dag 4: 26 april 2010. Badia Prataglia – La Verna: 16 km.

De vrouw van de albergo heeft al onze kleren gewassen en gedroogd. Mooi.

Eerst gaan we langs een Sparwinkel om brood en drinken te kopen.

De zon schijnt volop. Het ziet er naar uit, dat het een mooie dag wordt.

Volgens het boek wordt het vandaag weer een zware dag. Meer dan 1000 m stijgen en bijna 1000 m dalen. Dus veel klimmen en dalen.

Vandaag moeten we beginnen met route 73 te volgen.

Al snel lopen we in korte broek en shirt.

We beginnen vrij snel met een stevige klauterpartij om het dal uit te komen. We gaan richting Frassinati.

Als we uit het dal zijn, lopen we weer op 880 m hoogte.

Tot nu hebben we nog geen medepelgrims gezien, behalve dan de 3 vrouwen in Miramonte. Eigenlijk zien we bijna geen mensen, behalve een enkeling in een dorp. In de natuurgebieden hebben we al helemaal nog niemand gezien. Het is maar goed, dat we samen lopen, want als je hier verdwaalt, ben je niet zomaar weer op het pad. Ik heb van andere pelgrims gelezen, die verdwaald waren. Zij

hebben veel problemen gehad en durfden soms niet verder. Wij hebben de taken verdeeld. Ik lees zorgvuldig de beschrijving en wij beiden letten goed op de markeringen en aanduidingen. Dat gaat tot nu toe goed. Tot 10.00 uur is het alleen klimmen, daarna dalen we naar Frassinati. We hopen daar koffie te kunnen drinken.

De koffie in Italië smaakt uitstekend. Het is veel melk met koffie, capacino of espresso. Het laatste wordt geschonken in een klein kopje en is erg sterk. Wij nemen meestal melk met koffie of capacino. Om ca. 10.30 uur passeren we een bouwvallig kapelletje. Door de gaten in de deur zien we een schilderijtje hangen van Maria.

Frassinati is een bergdorpje, bestaande uit een kerk en een paar huizen.

We moeten hier verder op route 70. Op een bordje staat, dat het bijna 2 uur lopen is naar Rombochi.

Het is weer klimmen geblazen door een karrenspoorpad.

We gaan richting de bergen. Dus het zal nog niet klaar zijn.

We komen op een top van een berg. Op een bordje staat dat de top Poggio della Forca heet en op een hoogte ligt van 876 m.

Om ca. 12.15 uur zijn we in Rombochi. Op ons kaartje zien we, dat dit dorp op 375 m hoogte ligt.

De bar is gesloten. We gaan op een bank zitten om te eten en gaan na een 0,5 uur verder. Het is maar een klein dorpje.

Als we het dorp hebben verlaten, komen we meteen bij een beekje, de T. Coralone. In het boek staat, dat we er doorheen moeten waden, als de beek te hoog staat, moet je 2 km omlopen.

Als we bij de beek arriveren, zien we, dat het meevalt. De beek is 6 á 7 m breed, maar de grote stapstenen liggen net niet onder water. Er is wel een snelle stroming.

Ik ga eerst. Het lukt me met droge voeten aan de overkant te komen met behulp van mijn stokken.

Jef komt na mij en heeft een natte voet. Dat komt, omdat hij tijdens het oversteken ook nog rond wil kijken. We zijn niet ontevreden.

Na de beek moeten we weer steil klimmend verder. Het houdt niet op. Het wordt zo steil, dat ik mijn stokken in de bodem moet steken om vooruit te komen. Elke stap, die je zet, kun je terug glijden. Dit is heel erg. Na 1 uur hebben we weer 450 m geklommen. Het is heel zwaar. Wie heeft dit toch bedacht? Komt dit allemaal van Franciscus? Ik denk van Kees Roodenburg. Om 14.15 uur zijn we de hoogte van ca. 1000 m

gepasseerd. We moeten naar de top Poggio Montipoli, die op 1022 m ligt.

Het is hier ook erg warm, als we uit de wind lopen. In de wind is het een stuk frisser.

Even later bereiken we de Poggio Montopoli. Er staat een bord met de naam en de hoogte. Het is hier erg warm. Het voelt wel 35 graden.

We lopen verder. Op een splitsing moet we routenummer 53 gaan volgen. Het flinke stijgen en dalen is nu voorbij.

Verderop staat op een bord, dat het nog ca. 50 minuten lopen is naar La Verna.

De markeringen zijn hier goed. Wij danken Kees hiervoor.

We lopen door een groot beukenbos. Er staan hier diverse kleine bloempjes. Ik fotografeer er een aantal.

Om ca. 15.30 uur staan we voor een steile rotswand met daarop de buitenwanden van het klooster La Verna.

We komen bij de toegangspoort. Via een stenen trap kunnen we om het hek.

We volgen de geplaveide toegangsweg naar de Kapel van de Vogels. De kapel staat op de plaats, waar vroeger een eik stond.

Toen Franciscus met enkele metgezellen deze berg bezocht om een plaats te zoeken om een kluizenaarswoning te bouwen, kwamen ze op een kleine vlakte van de berg La Verna. Toen hij aankwam aan de voet van de berg, wilde Franciscus even uitrusten onder een eik, die langs het pad stond. Plotseling vloog een grote vlucht vogels onder vrolijk gefluit en gekwetter op Franciscus toe. Ze gingen zitten op zijn hoofd, schouders, handen en knieën. Toen Franciscus dit wonder zag gebeuren, zei hij: "ik denk, dat de Heer Jezus het bevalt, dat we ons hier willen vestigen".

We bereiken een 2^e poort, die toegang geeft tot dit indrukwekkende kloostercomplex. We komen op een groot plein met een groot houten kruis en de kerk. Er lopen een aantal toeristen rond.

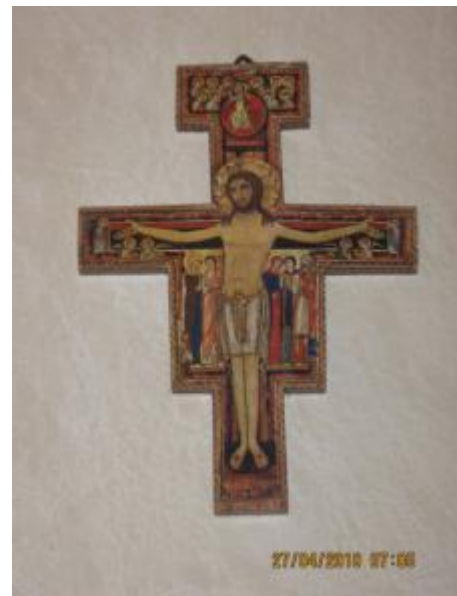
We vragen aan een kloosterzuster, waar het kantoor is. We zouden hier willen overnachten. Even later komt Zuster Angela. Ze is mooi en zeker niet ouder dan 30 jaar. Ze vergezelt ons naar het kantoor.

Achter een bureau zit een veel oudere zuster. Ze wil een formulier invullen met onze gegevens. Steeds wordt ze onderbroken door de telefoon. Ze wordt er niet nerveus van. Het duurt ca. 30 minuten, voordat het formulier is ingevuld. Ze heeft beslist geen haast. Daarna brengt Zuster Angela ons naar onze kamer. Ze zegt, dat we de route door het klooster moeten onthouden. Het is een hele tocht door dit immense klooster. Het is een mooi klooster met vele patio's, binnenplaatsen en indrukwekkende gangen. Het is er wel koud. We krijgen een 2 persoonskamer. Het is heel netjes, maar met een koude tegelvloer. Na het douchen, maken we een rondje door het klooster. We gaan ook naar de kerk.

In 1224 trekt Franciscus zich terug op de berg La Verna. Hij kampt met zware depressies. Hij kreeg een verschijning van een gekruisigde engel. Terwijl hij over de betekenis hiervan nadacht, verschenen in zijn handen, voeten en zijde de wondtekens van Christus aan het kruis. Franciscus interpreteerde dit als een signaal uit de hemel, dat hij Christus was trouw gebleven.

Om 19.00 uur gaan we naar de kerk om de Vespers bij te wonen. Er zitten een aantal zeer jonge Franciscaanse paters en zusters in de kerk. Na de Vespers gaan we naar het restaurant, waar we kunnen eten. Er is door de zusters een tafelindeling gemaakt. Wij zitten aan een tafel met een Italiaans echtpaar uit Zuid Tirol. Zij starten morgen met hun pelgrimstocht en lopen tot Rieti.

We kunnen gezellig met hen praten. In Zuid Tirol wordt Duits gesproken. Ze heten Elisabeth en Hermann. Vorig jaar hebben zij de Camino Frances gedaan. Morgen lopen ze dezelfde afstand als wij. Om 20.30 uur zijn we klaar met eten. Ik ga schrijven. Om 21.30 uur ben ik klaar, pak mijn tas in en ga daarna slapen.

=====

Dag 5: 27 april 2010. La Verna – Pieve Santo Stefano: 15 km.

Om ca. 8.00 uur gaan we op pad. We moeten eerst naar Chuisi della Verna. We hebben een goed ontbijt gehad. Alleen het brood lijkt hier wel 2 weken oud en de plakken zijn 1,5 cm dik.

We verlaten het klooster en lopen over een ongemakkelijk pad naar beneden. Hier verlaten we het Parco Nazionale Foreste Casentinesi.

In Chuisi della Verna nemen we weer de route. Het wordt nu route 50. Het is een puinpad, dat daalt. We lopen naar het dorp la Pietra. La Pietra is maar een gehucht van enkele huizen. Zo te zien worden de huizen nog wel bewoond.

We lopen via een karrenspoor op zoek naar route 47. Even zien we geen aanwijzingen meer. We lopen terug en zien, dat we een vage markering hebben gemist. We lopen snel het juiste pad in. Het is vanaf nu weer goed gemarkeerd.

Bij een ruïne moeten we afbuigen en gaan via een berghelling naar beneden.

Het weer is heel goed. Het is nu al meer dan 20 graden.

Vanmorgen waren mijn benen nog stram van gisteren, maar nu gaat het weer goed. Er zit weer energie in.

Het blijft nu weer 2 km dalen. We lopen over een brug en komen in Gregnano. Net voor het dorp eten we aan de kant van de route.

Op deze afstand lijkt Gregnano een redelijke plaats. Misschien kunnen we er koffie drinken. Helaas geen koffie. We zijn intussen gedaald naar 665 m.

Buiten het dorp geeft een aanvulling op het boek aan, dat we niet door een struikenpad moeten gaan, maar de huidige weg blijven volgen. We zien wel de markeringen tussen de struiken. Dus wij gaan het struikgewas in. Het is erg slecht. Veel stronken en struiken staan op het pad. Ik krijg schrammen op mijn benen en armen. Uiteindelijk komen we boven en vervolgen via route 78.

We komen uit bij een brede landweg, die richting Matalone gaat. Het is een goed beloopbare landweg met hele mooie uitzichten links en

rechts. Overal hoge bergen op de achtergrond. Er zal er ook wel een voor ons bij zijn. Hopelijk niet meer vandaag.

We zien Montalone in een dal liggen. Dus we gaan dalen.

Als we in het dorp arriveren, zien we aan de andere kant van de weg een bar. Daar gaan we koffie drinken.

Na de koffie volgen we route 61 richting een begraafplaats. Het is een asfaltpad, dat flink daalt. We verlaten route 61 en vervolgen route 75.

In de verte zien we Pieve Santo Stefano liggen. Op een bord staat, dat het nog 0,75 uur lopen is.

Als we Pieve inlopen, zien we al snel Hotel Il Diario. Hier gaan we overnachten. Het is erg duur, maar wel mooi. Eigenlijk is het te luxe voor een pelgrim.

We kunnen hier internetten, maar we krijgen geen verbinding.

Als we naar het centrum lopen, worden we aangesproken door 2 Duitse vrouwen uit München. Ze herkennen ons van het klooster La Verna in het restaurant. Eén vrouw vraagt welke route wij lopen. Ze vertellen, dat het voor hen erg zwaar is. Ze zijn gisteren in La Verna begonnen en lopen tot Assisi. We spreken af later samen te gaan eten, zodat zij eventueel informatie uit ons boek kunnen halen.

We doen boodschappen voor morgen en daarna proberen we nogmaals te internetten, zonder resultaat.

Om 18.00 uur gaan we de route voor morgen bekijken en de kathedraal bezichtigen.

Om 18.30 uur gaan we naar het restaurant. De vrouwen komen later.

Zij lopen een andere route dan wij. Zij hebben niets aan onze informatie. Het wandelen valt hen flink zwaar. Zij hadden verwacht, dat het in Toscane vlak zou zijn. We hebben gezellig gepraat en zijn om 20.15 uur weer terug in het hotel. Om 21.00 uur gaan we naar bed.

=====

Dag 6: 28 april 2010. Pieve Santo Stefano - Sansepolcro: 24 km.

Voor vertrek controleer ik of internet al werkt. Nee dus. Ik haal de jongeman er bij, die het ontbijt heeft verzorgd. Hij kan het probleem oplossen. Ik zet snel mijn verhaal op de site. We vertrekken om ca. 8.30 uur.

Gisteravond hebben we de route al bekeken hoe we het dorp moeten verlaten.

Het weer is geweldig. Heel mooi weer en we kunnen meteen starten in de zomerkledij.

Het is vandaag 24 km. Het boek geeft aan, dat we hierover ca. 7 uur lopen.

We arriveren in het rustige dorpje Formole.

Na Formole gaan we flink klimmen. We passeren een kapelletje met een foto en veel kunstbloemen van een jongen van 17 jaar, die hier in 2008 is overleden. Wel iets om even bij stil te staan.

Op ca. 600 m hoogte moeten we de richting volgen van Poggio Rossi.

Het is tot nu steeds klimmen of dalen geweest, maar de paden zijn goed en breed.

Het is een stralende hemel en de zon schijnt volop. Het is ruim boven de 20 graden. Ik moet regelmatig de transpiratie van mijn voorhoofd vegen. Verder gaat het uitstekend. Als we boven zijn gaat het weer flink dalen. We krijgen vandaag geen rust van Franciscus.

We lopen door een dal met overal bergen om ons heen met kleine dorpjes tegen de hellingen. De

hellingen hebben een grote verscheidenheid aan kleuren door de verschillende begroeiingen.

Jammer genoeg kan ik niet opschrijven wat ik zie.

Op een moment moeten we onder prikkeldraad door en dan lopen we door een mooi gebied met veel brem en heide. Helaas staan deze nog niet in bloei.

We verlaten dit gebied weer door een hek en komen op een breed en goed beloopbaar pad.

Het loopt hier prima.

In de verte zien we het stuwmeer Lago di Montedaglio. We moeten via een brug over het stuwmeer.

Het pad is dalend naar het stuwmeer.

Er staan verschillende bomen en planten langs het pad. De vogels zingen hier volop. We horen dit niet zo vaak.

We komen op de weg naar het stuwmeer. Er rijden hier geen auto's, ook niet op de brug. Het is erg rustig. Het bloeiende fluitenkruid langs de weg ruikt heerlijk.

Als we de brug over zijn, moeten we weer via een pad verder en het is weer klimmen geblazen.

De temperatuur is gestegen naar 25 graden. Als we boven zijn, steken we een asfaltweg over en gaan verder met klimmen. We volgen electriciteitsmasten.

Het is een smal pad, waarin een geul is gespoeld. Het is soms erg moeilijk lopen. Dit duurt ca. 1 km. Jef struikelt en houdt er een pijnlijke bil aan over.

We lopen naar het gehucht Albiano. Het gehucht bestaat uit enkel bouwvallen van boerderijen. Er woont niemand meer. Vroeger werden hier tabaksbladeren geteeld. Toen dat voorbij was, zijn de mensen vertrokken.

We lopen vlak bij de Tiber. Er is hier veel landbouw, zoals o.a. maïs, gras en graan. Dat hebben we niet eerder gezien. Dus de grond moet hier erg vruchtbaar zijn.

Als we uit Albiano zijn wordt het puzzelen. De route is niet goed beschreven. Het is even dolen.

Bij een boerderij vragen we de weg naar St. Croce. Zij wijzen ons de goede richting. We kunnen hier ook onze waterflessen vullen. Ik fotografeer hier een erg mooie, grote orchidee.

Door het dolen hebben we zeker 30 minuten verloren.

We geraken in St. Croce. Daarna gaat het weer fout. We vragen aan een chauffeur de route naar Sansepolcro.

We lopen daarna 3 km langs een drukke verkeersweg.

Als we in Sansepolcro aankomen, drinken we eerst koffie in een bar bij een supermarkt en doen daarna de boodschappen.

In het centrum van Sansepolcro zien we een reclamebord met hierop albergo Orfeo. We gaan er heen. De prijs en de kamer zijn goed.

Na het douchen gaan we de stad in. Het is een oude ommuurde stad met een paar mooie kerken en smalle, oude straatjes.

We kijken ook naar de route hoe we morgen de stad kunnen verlaten. Dat is niet gemakkelijk, maar we vinden de route.

We eten in de stad en zijn om 20.00 uur weer in de albergo terug.
Ik ga schrijven en we gaan om 21.00 uur naar bed.

=====

Dag 7: 29 April 2010. Sansepolcro – Montecasale – Lame: 18 km.

We lopen door de stad via de Via XX Settembre. Door de goede voorbereiding van gisteren gaat het meteen goed.

Vanmorgen gaat de route naar het kluizenarij Montecasale in de bergen. Dit klooster willen we bezichtigen. Het is ca. 2 uur lopen.

We volgen de rood-witte markeringen en de gele T-tekenen. Beiden leiden naar het klooster. Het begint met licht klimmen, dan weer dalen.

Het weer is nu goed. Het is meer dan 20 graden. Bij vertrek was het erg fris.

We lopen onder de bomen, die al gedeeltelijk bladeren hebben.

Om ca. 9.15 uur zijn we ongeveer halverwege naar het klooster. Het klimmen valt wel mee. Het is hier niet zo steil.

Om 10.00 uur staat er op een wegwijzer aangegeven, dat het nog ca. 15 minuten klimmen is naar het klooster. Het wordt nu redelijk zwaar.

We arriveren bij een helling, waar traptreden zijn aangebracht, omdat het te steil wordt. Trappen klimmen met de rugzak van 13 kg is ook erg zwaar. Er waait een zacht windje.

We bereiken het klooster. Als we voor de ingang staan, hebben we geen idee van de grootsheid van dit klooster.

De ingang is gesloten, maar we kunnen aanbellen.

Pater Bernardo opent. Het is een vriendelijke man. Hij gaat ons voor naar zijn kantoor en geeft ons een boekje van Franciscus. We krijgen ook een stempel in onze pelgrimspas en een bladwijzer. Hij vraagt of we ook iets in het gastenboek willen schrijven. Daarna wil hij weer aan het werk in de tuin. We lopen verder het klooster door en komen in de mooie kapel.

In een ruimte hangen mooie schilderijen van Franciscus, pater Damiaan en pater Pio.

Er wonen nog 3 paters in dit klooster.

Als we hebben gezien wat we kunnen zien, gaan we naar buiten.

Volgens de overlevering heeft Franciscus hier regelmatig gewoond.

Toen Franciscus eens in Montecasale was, beval hij de broeders de relikwieën uit de kapel te halen en ze over te brengen naar het verblijf van de broeders, omdat er geen mens meer kwam. De broeders vergaten de opdracht van Franciscus. Op een dag wilden ze de mis vieren. Toen ze de altaardoek weghaalden, vonden ze een aantal wonderschone beenderen, die een heerlijke geur verspreidden. Ze keken er verbaasd naar. Kort daarop kwam Franciscus weer terug. Hij vroeg of ze de opdracht

hadden uitgevoerd. De broeders vertelden wat er gebeurd was en bekenden, dat ze de opdracht vergeten waren. Franciscus reageerde: "Gezegend zij de Heer mijn God, die zelf heeft gedaan wat jullie hadden moeten doen".

Toen Franciscus door het dorp Montecasale liep, sprak een jonge edelman hem aan: "Vader, ik zou me graag bij uw broeders aansluiten". Franciscus antwoordde: "Mijn zoon jij bent jong, tener en van adel. Misschien kun jij deze armoedige en strenge levenswijze niet volhouden". De jongen zei: "Vader, zijn jullie dan geen mensen zoals ik. Als jullie het volhouden, kan ik dat met de hulp van Christus ook". Dit antwoord beviel Franciscus en gaf hem zijn zegen en nam hem in de orde op en noemde hem broeder Angelus. De jongen leefde zeer voorbeeldig.

De omgeving van het klooster werd geteisterd door 3 beruchte rovers, die veel onheil aanrichtten. Op een dag kwamen de drie naar de broeders en vroegen brood. Ze kregen een flinke uitbrander en werden weggestuurd. Even later kwam Franciscus terug van het bedelen om brood. De broeders vertelden hem wat er gebeurd was. Franciscus vermaande hen en zei: "Je hebt je meedogenloos opgesteld, terwijl je weet, dat moordenaars eerder met milde woorden tot God worden bekeerd dan met verwijten. Ik gebied je dit brood en deze wijn aan de rovers te gaan overhandigen". Terwijl de broeder de rovers zocht bad Franciscus tot God de rovers tot inkeer te brengen. Terwijl de rovers aten zeiden ze tegen elkaar: "wee arme stakkers, die we zijn. Wat zullen wij pijn lijden in de hel, omdat we onze medemens niet alleen hebben beroofd, maar ook zelfs hebben vermoord. En nu komt een broeder ons ook nog vergiffenis vragen en brengt ons ook nog brood en wijn". Een ander zegt: "Laten we naar Franciscus gaan. Als hij ons hoop geeft, doen we wat hij ons opdraagt". Ze vonden het een goed idee en ze spoedden zich naar Franciscus. Franciscus stelde hen gerust. Hij verzekerde hen van Gods barmhartigheid en beloofde plechtig, dat hij daarom zou vragen. Door deze woorden keerden de rovers zich af van de duivel en werden ze door Franciscus opgenomen in zijn orde.

We eten nog wat op een bank in de tuin. Als we weg willen gaan, komt er een autootje aanrijden. Er stapt een oude pater uit. Hij is zo te zien niet zo gelukkig. Hij gunt ons geen blik waardig en struint met de boodschappen snel het klooster in.

Om 11.15 uur gaan we weer verder. Volgens het boek is het nog even klimmen en daarna is het ongeveer vlak en later gaat het dalen. Dus het zware werk voor vandaag hebben we wel gehad.

Om 11.45 uur lopen we door een hek. Hier verlaten we de provincie Toscane en komen in Umbrië. Vanaf hier begint het dalen.

Om ca. 12.00 uur moeten we een beekje oversteken. De specialiteit van Jef. Er liggen 2 grote stapstenen. Dat moet goed gaan. Ik stap over de beek en ga meteen verder. Even later roept Jef. Hij is in de beek gevallen. Hoe is dit mogelijk. Hij ligt op zijn zij en zijn schoenen staan vol water. Hij is tot zijn kruis nat. De onderkant van zijn tas is ook al nat. Hij komt snel weer boven, maar is wel nat. Hij ziet het niet somber in. De zon schijnt. Alles zal wel snel drogen. Ik vraag hem hoe dit nou mogelijk is.

Hij vertelt, dat hij niet goed oplette en rondkeek naar de planten.

We lopen over een breed pad. Het is steeds langzaam dalen en daardoor loopt het hier goed. Het pad is hard en in de diepere kuilen staat water.

We moeten, volgens het boek, 2 ruïnes passeren. We passeren er 3. Verderop staan wegwijzers, waar we geen raad mee weten. Er staat geen bekende plaats op of routenummer.

De routekaart geeft aan, dat we in Zuidelijke richting moeten lopen. Met behulp van het kompas gaan we in zuidelijke richting.

In het boek staat, dat we een betonblok moeten passeren, waarop diverse richtingen staan aangegeven. Op een gegeven moment treffen we dit blok. We kunnen hieruit concluderen, dat we toch op het goede pad lopen. We vervolgen het pad. Wat een geluk!

Om ca. 14.00 uur arriveren we bij het kantonniehuus. Het huis is niet meer bewoond. Op de gevel van het huis staat een tekst. Hieruit blijkt, dat Gibraldi hier op 27 juni 1849 is langs getrokken tijdens de eenwording van Italië.

We gaan verder over een brede witte weg (het steenslag is wit). Deze weg is een paar kilometer lang.

Uiteindelijk komen we in het dorp Pitigliana.

Hier zien we sinds lange tijd weer een plaatsnaambord. Zou het in Umbrië anders worden? Dan is het nog ca. 2 km naar Lama.

Daar staat ook weer een plaatsnaambord.

In Lama drinken we koffie. Het hotel Rotonda ligt aan het andere eind van het dorp.

We hebben het snel gevonden. We krijgen een mooie kamer met een groot balkon, waar we

ons wasgoed kunnen drogen.

Als alle benodigde werkzaamheden gedaan zijn, gaan we om ca. 16.30 uur naar het dorp om boodschappen te doen en te eten.

Het restaurant is pas om 19.30 uur open. We brengen de boodschappen naar het hotel, bekijken de route voor morgen en lopen weer naar het restaurant.

Om ca. 21.00 uur zijn we terug in het hotel.

Jac belt, dat hij in Rome is aangekomen. Morgenmiddag zal hij in Bocca Seriola aankomen, onze overnachtingplaats van morgenavond.

=====

Dag 8: 30 April 2010. Lama – Bocca Seriola: 17 km

In het hotel hangt een foto aan de wand van de eigenaar van het hotel met de bekende oud-scheidsrechter Colina. Ik vraag hem hoe dat zit. Hij vertelt, dat hij scheidsrechter is geweest in de Serie A. Ik geloof hem.

Vóór 8.00 uur zijn we al onderweg. Het is weer mooi weer. Het belooft erg warm te worden.

We zijn snel het dorp uit. Er zijn geen aanwijzingen te vinden. Even buiten het dorp vragen we aan mensen waar de route loopt. Zij wijzen ons de richting, maar we komen er niet uit.

We besluiten de asfaltweg te nemen en verderop de route weer op te pakken. Het is wel een paar kilometer extra.

We komen bij een brug en dan kunnen we de route volgen volgens de beschrijving van het boek. Er zijn hier geen markeringen.

Even later gaat het fout. We lopen nog 3 maal terug, maar zonder resultaat. We komen bij een bruggetje. In de omschrijving staat niets over een brug. We balen even van het boek.

We besluiten toch de brug over te gaan en de oostelijke richting te volgen en passeren een geparkeerde auto en gaan daar oostelijk.

We dolen wat rond. Bergje op en bergje af. Na 0.45 uur komen we weer bij de geparkeerde auto uit.

We gaan terug naar de asfaltweg en hopen, dat iemand ons op de route zou kunnen afzetten. Het is al 10.30 uur. We zijn pas een paar kilometer gevorderd en zijn al 2,5 uur onderweg.

Er komt een auto aan. De auto stopt. Het is een Engelse dame. We mogen een stukje meerijden. Zij kent de route. Ze weet waar ze ons moet afzetten en op dat punt is de route

weer gemarkeerd.

Onze rugtassen moeten achter in de VW Golf. De achterstoelen liggen plat en de laadruimte ligt vol met spullen. Van vuile werkschoenen, schoppen, harken, een nieuwe stofzuiger, een bos bloemen en nog veel meer.

Er wordt wat geschoven en opzij gelegd, zodat Jef er bij kan. Als hij erin zit is het erg grappig om te zien.

Ze vertelt, dat ze Engelse is en in een hotel werkt. Het is een ontzettend aardige vrouw. Ze woont in Perugia en werkt al 5 jaar in Italië.

We komen bij het hotel. Het is, volgens mij, een agriturismo, maar dan wel erg luxe met ook een zwembad erbij. Het complex heet: Felicita Paterna Country House. Vanaf hier kunnen we de route vervolgen.

De man van het hotel komt naar buiten en nodigt ons uit op het terras voor koffie met cake. Toen we aankwamen rijden, heb ik de markeringen al gezien.

Ze vertellen, dat in dit gebied wilde zwijnen, wolven en zelfs bruine beren leven.

De vrouw vertelt, dat ze Caroline heet. De naam van de man ben ik vergeten. Als de man weg is, vertelt zij, dat ze een relatie met de eigenaar van het hotel heeft.

Na nog een kop koffie bedanken we de vrouw en de man en gaan verder. Het is nu ca. 11.30 uur. De markeringen zijn hier goed aangegeven en we gaan vol goede moed verder.

De omgeving is geweldig mooi. Mooie panorama's met mooie kleurschakeringen. We komen bij een meertje. Het water heeft een felgroene kleur.

Later staat er in de beschrijving, dat vanaf nu de markeringen ontbreken. Dus we moeten weer alleen de beschrijving van het boek gebruiken.

We lopen over bergkammen, vaak door karrenspoor. Het karrenspoor is diep en er liggen grote brokstukken puin. Op de bergkammen zijn de niveaoverschillen groot. Soms zo erg, dat we bijna moeten springen.

We moeten over een pad, dat overgroeid is met bossages. Het lijkt wel alsof hier al maanden niemand meer is geweest. Het is worstelen door de bossages.

Op goed geluk en gevoel lopen we dit gedeelte. De omschrijving geeft aan, dat we langs een ruïne van een boerderij moeten komen. We volgen de oostelijke richting. Tot onze verrassing komen we bij een ruïne. Wat een geluk!! Jac belt, dat hij met de bus onderweg is naar Bocca Seriola.

Om ca. 13.30 uur zijn we op een hoogte van ca. 850 m. We denken, dat we hier op het hoogste punt zijn, maar verderop zien we, dat we nog hoger moeten. Na het hoogste punt dalen we weer.

Bij een scherpe bocht zien we weer een markering. Het is route 00. Dit nummer komt niet voor in het boek. Het is een breed wit pad en het daalt licht.

De temperatuur is goed. Het is ca. 25 graden.

Volgens het boek is het nog ca. 4 km naar Bocca Seriola. We gaan verder volgens de beschrijving. De hoogte is hier ca. 890 m.

We lopen en lopen, hopende, dat route 00 de juiste is.

Plots zien we in de verte een richtingwijzer. We zijn benieuwd. Als we arriveren, zien we het in het boek vermelde bidkapelletje. Het stelt niet veel voor. De richtingwijzer geeft aan, dat het nog 35 minuten lopen is naar Bocca Seriola. We gaan vol goede moed verder.

Het pad is golvend. We zijn blij, dat we goed lopen. Dat was enige tijd zeer ongewis.

Om ca. 14.45 uur arriveren we in Bocca Seriola. Het dorp bestaat uit een rifigio, een bar en het woonhuis van de rifigioeigenaar. Hier treffen we Jac, die al is gearriveerd.

We zijn blij elkaar te treffen. We hebben even tijd nodig om elkaar bij te praten. Jac heeft er ook zin in.

Na de werkzaamheden gaan we in een bar een biertje drinken om de hereniging te vieren.

Om 18.30 uur gaan we terug naar de rifigio. Ik ga schrijven en om 19.30 uur gaan we eten in de bar.

We eten brood met ham en kaas.

Jac is blij, dat hij is aangekomen en dat het voor hem morgen ook gaat beginnen. Het was ook een hele reis om in dit gehucht te komen.

Om 20.30 uur lopen we terug naar de rifigio. Het is koud in het gebouw. In de kast liggen extra dekens. Daar maken we royaal gebruik van.

Om ca. 21.00 ur gaan we slapen.

Het was een dag vol teleurstellingen en verassingen.

=====

Kerken onderweg.

Dag 9: 1 mei 2010. Bocca Seriola – Pietralunga: 18 km

Ik sta om 6.30 uur op. Jef en Jac lopen al aangekleed rond. Ze zijn klaar wakker.

Jac heeft vannacht een heel bos omgezaagd. Dat heeft mij behoorlijk wat nachtrust gekost.

Om 7.00 uur gaan we naar de bar om te ontbijten.

We beginnen met een klimmetje richting de Monte Maggiore.

Het is ca. 13 graden en de hemel is nagenoeg onbewolkt. Het ziet er goed uit. De voorspelling is, dat het ca. 25 graden wordt.

We volgen de route Sentiero Italia. Dit is een pad, dat te zijner tijd alle bergruggen van de Italiaanse Alpen, de Apennijnen en Sicilië met elkaar verbindt. Het noordelijk gedeelte is al beschreven en gemarkeerd.

Na 2 km verlaten we deze route en volgen de route richting Pietralunga.

Het lopen gaat goed. Jac doet goed mee. Hij heeft in het begin de neiging wat sneller te gaan dan wij. Dat zal hij wel snel afleren. We remmen hem ook een beetje af, want het wordt nog flink klimmen en dalen. We moeten onze krachten sparen voor later op de dag. Hij zal wel ervaren wat het beste voor hem is.

We lopen langs een forellenvijver, de Pesca Trota la Casella.

Het is ca. 9.00 uur. We zijn intussen gedaald van ca. 800 m naar 500 m. Nadat we over een bruggetje zijn gegaan wordt het weer klimmen.

Jac wordt stiller. Hij heeft ook alle energie nodig voor het klimmen.

Om ca. 10.45 uur komen we bij een boerderij. Volgens het boek kunnen we hier water krijgen. We vragen het aan de boer. In de schuur kunnen we water tappen. Wat een bende in de schuur. Het lijkt wel of er een oorlog geweest is. We gaan in de schaduw van de schuur brood eten. We nemen er royaal de tijd voor. Er komt weer een periode van dalen. Op een richtingwijzer zien we, dat het nog ca. 1,5 uur lopen is naar Pietralunga.

Onze overnachtingplaats, Agriturismo La Cerqua, ligt nog een paar km vóór Pietralunga. We moeten er om ca. 13.00 uur kunnen zijn.

Het gaat goed vandaag. Het is ook een gemakkelijke dag vandaag. We klimmen ca. 400 m en dalen ca. 500 m.

Jac denkt, dat het door hem komt. We laten het maar zo.

We lopen over heerlijk rustige bospaden. Het ruikt hier heerlijk naar de lente. De temperatuur is goed. Er waait een zacht windje. We hebben mooie uitzichten over de dalen en de bergen.

Om ca. 12.00 uur arriveren we bij een klein kerkhof. De poort is niet afgesloten. Er liggen maar enkele graven. De rijkere doden hebben een mooie grafsteen. De rest heeft een ijzeren kruisje met een hoopje zand.

Voor we weggaan gaan we, buiten het kerkhof, in het gras zitten en praten wat. We hoeven niet te haasten. We eten brood met kaas, dat we in de bar hebben meegenomen.

Na 0,75 uur gaan we verder.

We gaan verder op route 17 richting Pietralunga.

We zien een mooi wit bloempje in de berm. Jac zegt, dat het vogelmelk is.

We moeten naast een akker een steil pad op. Het is vermoeiend voor ons allemaal. We stoppen regelmatig om op adem te komen.

We arriveren bij de Agriturismo La Cerque. We worden eerst doorgestuurd naar de dependance een paar honderd meter verder en dan weer terug. Om 13.00 uur zijn we binnen.

Een Agriturismo is een oude boerderij, die in stijl gerestaureerd is en gebruikt wordt als hotel. Over het algemeen zijn ze redelijk luxe. Een overnachting is niet goedkoop. Deze Agriturismo is een ecologische boerderij. Om ca. 15.00 uur zijn we klaar met de huishoudelijke werkzaamheden en ik ga schrijven.

Na 15 minuten ligt Jac, helemaal uitgeteld, in het gras te slapen. Ik ben ook wel slaperig, maar dat komt omdat ik afgelopen nacht slecht heb geslapen.

Nadat ik klaar ben met schrijven, drinken we een biertje op het terras in de zon. Het is hier wel winderig.

Om 19.30 uur kunnen we eten. Het is een vorstelijke Italiaanse maaltijd. De eigenaar bedient ons. Hij vertelt, dat alles op de boerderij ecologisch geteeld wordt. Het zal wel een beetje overdreven zijn, maar het smaakt wel.

De maaltijd bestaat uit:

Voorgerecht: brood met amandelen met kaas en salami.

Hoofdgerecht: diverse granen, waaronder ook maïs, amandelen met dressing en salade en vlees.

Nagerecht: meringue, bestaande uit schuim met slagroom.

Capacino en amarena (kersenlikeur).

Dit alles overgoten met heerlijke, door hem zelf gemaakte, wijn.

Het was een gezellige avond.

Het is de eerste dag van Jac. Het gaat goed met hem

=====

Dag 10: 2 mei 2010. Pietralunga – Casamorcía – Gubbio: 29 km

Het is vandaag zondag.

Jac heeft vannacht niet gesnurkt. Misschien heeft het geholpen, dat wij erg geklaagd hebben.

De weersvoorspelling is, dat het vandaag niet gaat regenen. Het is bewolkt, maar het is droog. De temperatuur is goed. Het is ca. 15 graden en dus is het goed wandelweer.

We moeten 3 km lopen om in Pietralunga te komen. Het is overwegend dalen en de route is goed gemarkeerd.

Om ca. 9.15 uur arriveren we in Pietralunga.

We moeten een paar venijnige trappen nemen om in het centrum te komen. Het is een oude stad.

We lopen via de Porta del Cassino het centrum in. De straatjes zijn smal en de gebouwen hoog. We passeren een aantal mooi gerestaureerde gebouwen.

De parochiekerk is de moeite waard, evenals de vijfkantige Longobardische toren uit de 7^e eeuw.

We kunnen hier geld pinnen.

Voor we de stad verlaten, drinken we nog koffie in een bar.

Om ca. 10.00 uur verlaten we Pietralunga via een dalende asfaltweg.

Het begint hier te regenen. Onder een afdak trekken we de hoes over onze rugtassen en trekken de poncho aan.

Op een richtingswijzer zien we, dat het vanaf hier ca. 6,5 uur lopen is naar Gubbio. We waren eerst van plan tot Casamorcía te lopen, maar nu lopen we door naar Gubbio. Dat is 7 km verder.

Na ca. 3 km verlaten we het asfalt, lopen over een brug en daarna moeten we weer klimmen. Het is pittig, maar het gaat met iedereen goed. Ook Jac houdt zich goed. Hij is een bijter.

Om ca. 10.45 uur passeren we een gerestaureerde, voormalige Benedictijnse abdij. We lopen over de binnenplaats en kijken wat rond. Het lijkt wel of een gedeelte is verbouwd tot appartementen.

Een man doet een raam open en zegt, dat de enige priester niet aanwezig is. Bovendien is het klooster van binnen niet interessant.

We volgen nu de Via Francigena en de route met T-tekens. Deze routes volgen hetzelfde traject.

We dalen ca. 1,5 km. Het gaat snel.

De omgeving is mooi. Het land is groen door het malse gras of wintertarwe. Her en der staan struiken in het landschap. Op de achtergrond liggen de bergen. Het moet hier vruchtbare grond zijn.

Om 11.45 uur passeren we een Umbrische boerderij, die mooi is gerestaureerd. Deze boerderijen hebben de stallen voor het vee op de begane grond en de

verdieping is het woongedeelte.

We zien nu regelmatig geel-blauwe markeringen van de Via Francigena. Ook zien we richtingsborden met daarop vermeld de looptijd naar Gubbio.

We lopen nu op een rechte weg van ca. 7,50 km. Het gaat goed. Toch regent het regelmatig. Vest uit, dan weer vest aan, maar het pad is goed. Sinds Jac meeloopt, zijn de paden veel beter. Dat komt door hem, zegt hij. Hij zal nog wel wat anders mee maken. Dan zal hij ook wel de oorzaak zijn van het regenweer.

Om ca. 12.45 uur zien we een richtingsbord met de vermelding, dat het nog 4 uur lopen is naar Gubbio.

Het is weer droog. We genieten ervan. We lopen nu op een hoogte van ca. 625 m. We dalen steeds, soms een kleine stijging.

Franciscus was met een broeder onderweg naar een kluizenarij. Hij was niet erg vrolijk en sjokte maar wat voort. Hij had zorgen om zijn broederschap, maar ook om zijn eigen leven. Volgde hij wel de weg van de heer, vroeg hij zich af. Het begon donker te worden en de kluizenarij was nog ver. Gelukkig was het volle maan en konden ze verder gaan. Ze kwamen langs een put. Franciscus bleef staan, boog zich voorover en keek in het stille water. Hij werd stil. De maan weerspiegelde zich in het donkere water. Opeens klaarde zijn gezicht op en vervolgden zij hun weg. Toen begon hij ineens te zingen. Hij jubelde het uit. De broeder vroeg waarom hij plotseling zo vrolijk was. Franciscus zei: "zag je dan niet wat ik zag in die put?" "Ik vermoedde dat U de maan zag", antwoordde de broeder.

"Ik zag in het licht van de maan het gezicht van mijn zuster Clara", zei Franciscus en hij bruiste weer van levenslust.

Als het gemakkelijk loopt, praat Jac volop, maar als we moeten klimmen, is hij stiller.

De omgeving blijft hetzelfde. Mooi groen landschap met de bergen op de achtergrond.

Langs de route staan vaak verrassend mooie bloemen. Over het algemeen zijn het kleine bloempjes.

Verderop zien we tegen de berghellingen kleine dorpjes.

We naderen het einde van de rechte weg van 7,5 km. Misschien komen we in een van de dorpjes en kunnen we nog koffie drinken. In ieder geval komen we in Monteieto.

We passeren veel bomen langs de weg met witte bloesem. De bomen hebben witte bloesem, maar hebben nog geen bladeren. Ze ruiken heerlijk.

Jac en Jef discussiëren over de naam van de bomen.

Er komen 2 Italiaanse pelgrims bij. Een van hen zegt, dat het Acacia's zijn. De rust is weergekeerd.

We lopen langs de rand van Monteieto. Dus geen koffie.

Om ca. 14.45 uur gaan we op een muurtje zitten om wat te eten. Het lunchpakket van de Agriturismo was wel duur, maar het smaakt uitstekend.

Het is maar 15 graden, maar het voelt prima. Het ruikt heerlijk. Je hoort de planten en bomen groeien.

Volgens een aanwijsbordje is het nog ca. 1,5 uur lopen naar Gubbio. Om ca. 15.45 uur lopen we langs Casamorcio, waar we eerst zouden overnachten.

We zien bij veel huizen vlaggen met een symbool aan de gevels hangen. Vaak bij elke woning een andere kleur vlag met een ander symbool. We weten nog niet wat de betekenis is, maar we zullen het nog vragen aan iemand.

Om 16.30 uur lopen we Gubbio binnen. We passeren een boom met paarse bloesem. Jac en Jef zijn het erover eens, dat het de Camaris is. Gelukkig nu geen discussie.

Aan de rand van de stad vragen we naar de Albergo dell'Angelo, waar we zullen overnachten. Men kan ons niet helpen. We gaan koffie drinken in een bar. Een oudere dame kan ons helpen.

Als we weggaan, regent het flink.

Bij het verlaten van de bar stoot ik met mijn rugtas een glazen kop van de tafel. De kop stuitert weer 30 cm op, maar is niet stuk. Jac zegt, dat Franciscus hier de hand in heeft gehad en Jef wil dat ik dit vermeld in mijn dagboek.

Om 17.30 uur zijn we in de albergo.

Na het douchen gaan we naar de stad. Het regent nu flink. We besluiten maar te gaan eten.

Gubbio is een mooie stad. We spreken af morgenvroeg nog wat te gaan zien van de stad.

Om ca. 21.00 uur zijn we terug in de albergo. Ik ga schrijven. Als ik klaar ben, slapen de anderen al. Het was vandaag, ondanks de regen, een mooie dag. Alleen heeft de Via Francigena teveel asfalt, vind ik.

Jac heeft aan het eind van de dag enkele gevoelige plekken onder zijn voeten door het vele asfalt van vandaag, maar met een goede behandeling morgenvroeg hoeft het geen probleem te zijn.

=====

Dag 11: 3 mei 2020. Gubbio – Agriturismo Tenute de Biscane: 21 km

Het ziet er niet goed uit. Het heeft vannacht flink geregend. De hemel is zwaar bewolkt en het kan elk moment weer gaan regenen.

De toppen van de bergen nabij Gubbio zijn niet te zien door de regen in de bergen. Het ziet er triest uit.

We gaan eerst naar een supermarkt om brood, kaas en drinken te kopen.

We lopen de stad uit.

Door de regen van gisteravond hebben we niet veel van de stad kunnen zien.

We verlaten de stad via de Porta Vittorina. Bij deze stadspoort begon Franciscus zijn voettochten naar Assisi. Even verder gaan we linksaf en komen bij de kerk Chiesa della Vittorina. In de kerk krijgen we een stempel van een oude priester.

Buiten de kerk staat een beeld van Franciscus met de wolf.

In de tijd, dat Franciscus in Gubbio was, liep er in de omgeving een grote, bloeddorstige wolf rond, die niet alleen dieren, maar ook mensen verslond. Omdat hij vaak bij de stad vertoefde, leefden de mensen in grote angst. Als iemand de stad uit moest, bewapende hij zich alsof het

oorlog was. Het werd zelfs zo erg, dat niemand meer de stad uit durfde. Franciscus had te doen met de inwoners en besloot de wolf te gaan zoeken. De mensen raadden het hem ten zeerste af. Toch ging Franciscus. Hij sloeg een kruis en trok met zijn gezelschap de stad uit. Op het punt, waar de anderen niet meer durfden, sloeg Franciscus de weg in naar de wolf. Toen de wolf met opengesperde muil op Franciscus afkwam, liep Franciscus naar hem toe, maakte een kruis en riep hem toe: "Kom hier, broeder wolf. Ik verbied je namens Christus mij of de anderen kwaad te doen". Het wonder geschiedde. Na het kruisteken liet de wolf zijn muil dicht vallen en hield in. Hij kwam

als een mak lammetje naar Franciscus toe en ging aan zijn voeten liggen. Franciscus sprak: “Broeder wolf, jij veroorzaakt hier veel ellende en je hebt je afschuwelijk misdragen door schepselen te doden. Je verdient als moordenaar de galg. Maar, broeder wolf, ik wil jou vrede laten sluiten met de mensen, zodat jij hun geen kwaad meer doet en zij jou alles vergeven”. Na deze woorden gaf de wolf met zijn lijf, staart en zijn oren te kennen, dat hij wilde gehoorzamen. “Broeder wolf, als jij bereid bent vrede te sluiten, beloof ik ervoor te zorgen, dat jij je leven lang van de inwoners te eten krijgt, zodat jij geen honger meer hoeft te lijden. Daarop legde de wolf zijn poot in de hand van Franciscus, waarmee hij hem op deze manier zijn erewoord gaf. Samen gingen ze naar de stad om de vrede te bevestigen. De wolf leefde nog 2 jaar en ging als een tam dier de huizen langs, zonder iemand lastig te vallen. Hij werd door iedereen royaal gevoed. Het overlijden werd door iedereen betreurd, omdat het dier ze steeds herinnerde aan de deugd en heiligheid van Franciscus.

We vervolgen de route via de Via Francigena. Eerst lopen we langs een drukke verkeersweg. We zien weer overal vlaggen aan de gevels hangen. Jac gaat naar enkele mensen en vraagt, in zijn beste Italiaans, wat de betekenis van deze vlaggen is. Ze leggen uit, dat er 3 kleuren zijn. 2 Kleuren bij elkaar in 3 combinaties. Deze vlaggen blijken te horen bij 3 heiligen t.w. San Giorgio, San Vittorio en San Giovanni. Het feest is op 15 mei a.s. In aanloop naar dit feest hebben veel mensen deze vlaggen al opgehangen.

We lopen door een natuurgebied en komen bij Porte d'Assi. We drinken in een bar koffie en lopen dan via een verkeersweg verder.

Om ca. 11.00 uur gaan we van de verkeersweg af en gaan via een asfaltweggetje verder de natuur in. Nadat we gegeten hebben moeten we weer klimmen.

Het blijft, ondanks dreiging, toch droog.

Om 12.30 uur arriveren we bij Agriturismo Valdichiasco. Het is weer een kapitale oude boerderij, die verbouwd is tot Agriturismo met een lange oprijlaan.

We gaan verder. We dalen nu langzaam. We hebben prachtige uitzichten over de bergen, landerijen, boerderijen en de huizen tegen de berghellingen, kleine dorpen, weggetjes en veel kleurenschakeringen. Het is erg mooi. Aan de andere zijde van de vallei hebben we een mooi overzicht hoe indrukwekkend Gubbio tegen de Apennijnen is aangebouwd. Het is geweldig mooi.

We passeren het Mariakapelletje van Ripe. Er ligt een gastenboek, waarin veel onzin is geschreven. Enkele van onze voorgangers zijn Nederlanders.

Om 14.30 uur arriveren we bij het klooster San Pietro in Vigneto.

Al eeuwenlang kregen pelgrims hier een goede ontvangst. Nu woont hier nog één monnik. Hij is niet meer bereid om pelgrims te ontvangen. Aan het hek hangt nu een bordje, waarop staat, dat bezoekers niet welkom zijn.

We gaan op een picknickplaats wat eten. We nemen royaal de tijd. Weer brood met kaas.

De hemel is helder. De zon schijnt weer volop. Verder gaat het weer dalend naar beneden.

We lopen over een bospad. Het ruikt hier heerlijk naar de Accasia. De boom is geheel wit door de witte bloesem.

We hebben een glibberige steile helling naar beneden. Dit is de vuurdoop voor Jac. Voor Jef en mij is het ook erg link. Het gaat allemaal goed. We komen bij een beekje, dat we gemakkelijk kunnen oversteken. Boven dit beekje ligt een aquaduct met een grote buis, waar waarschijnlijk water door stroomt over het dal. Na dit beekje lopen we het bos in over een erg smal pad. We lopen in de schaduw onder de bomen. Het is nu ca. 22 graden.

We komen nu bij een venijnige beklimming. Het wordt 0,50 uur klimmen. Dan weer een breed zandpad.

We komen bij een kerk, die in the middle of nowhere staat. Hij is geheel vrijstaand, zonder huizen in de buurt. De kerk is gesloten en waarschijnlijk niet meer in gebruik.

We dalen naar een beekje. Het beekje moeten we oversteken met behulp van stapstenen. Daarna

moeten we weer steil klimmen over een smal pad. Het blijft klimmen. Achter elke bocht ligt weer een nieuwe helling. Het blijft duren en ik krijg het erg warm. Dit is echt transpireren. Vandaag heb ik vele tientallen orchideeën zien staan langs de paden. Ik blijf ze erg mooi vinden. Het is ca. 16.00 uur. Het blijft maar klimmen. Steeds maar weer. Jac heeft het erg moeilijk, maar voor Jef en mij is het ook zwaar. De gifbeker moet vandaag tot de laatste druppel leeg.

Na deze lange klim komen we op een asfaltweg, die naar de Agriturismo Tenuta de Biscina loopt.

Via een lange oprijlaan bereiken we het complex. Het is gelijksoortig aan de vorige agriturismo's.

We worden goed ontvangen en krijgen onderdak in een van de bijgebouwen. Het ziet er perfect uit.

Internetten kunnen we hier ook. Later komen nog 3 pelgrima's uit Merano Zuid Tirol (bij Bolzano).

Het eten is weer erg goed.

We kunnen hier weer wassen en drogen. Drogen is het belangrijkste. Het lukt niet altijd om de kleren goed droog te krijgen. Jef wast vandaag alle kleren, terwijl ik het dagboek schrijf.

=====

Dag 12: 4 mei 2010. Agriturismo Ternute di Biscane - Assisi: 21 km.

We weten nog niet hoever we zullen lopen. Het wordt Pieve San Nicolo of Assisi. Dat hangt er vanaf hoe iedereen zich voelt en van het weer.

Om 9.00 uur begint het te regenen. Dat is echt niet fijn. De hoezen hebben we bij vertrek al over de tas getrokken.

We moeten via een pad het bos in. Het is smal en door de regen van vannacht erg glibberig.

We gaan via 4 steile trappen omhoog. De trappen zijn vrij nieuw. Daarna dalen we weer via een trap. Dan volgt een steile afdaling zonder trappen.

Dit wordt link. Nu hebben we de stokken echt nodig om niet onderuit te gaan. Het is echt steil en spiegelglad. Daarna gaat het weer op dezelfde wijze omhoog. We komen heel boven. Dat gaat zo maar door. We moeten voldoende afstand houden, want als iemand uitglijdt,

schuift hij zo weer naar beneden en neemt iedereen mee. Toch maakt Jac, tijdens een afdaling een flinke uitglijder. Hij glijdt uit en glijdt terug naar beneden. Hij blijft achter een boompje hangen. Dat is zijn geluk, anders was hij doorgesleden en had Jef meegenomen.

Zijn kleren zijn erg smerig, maar hij heeft geen pijn of verwondingen. Gelukkig maar.

Het duurt even voordat hij uit de bagger is herrezen. Hij ziet het niet somber in. Behoudens de modder aan zijn kleren, is er niets.

We gaan verder. Steeds de steile, gladde klimmetjes en afdalingen. Ze zijn ook verschrikkelijk vermoeiend. We moeten hard werken met de stokken. Bij het klimmen ons optrekken en bij het dalen afremmen. Het is een zware beproeving.

Om ca. 9.45 uur zijn we uit het bos herrezen, zonder

verdere ongelukjes.

We komen op een asfaltweg, die ons naar een volgende weg brengt. Deze weg zal ons leiden naar een paar bruggen, die we ook passeren.

In de verte zien we een stuwdam met een meer. Er staat weinig water in het stuwmeer.

Als we over een asfaltweg lopen, is er geen verkeer. Het is hier erg rustig. Het regenen houdt aan.

De weg loopt richting de stuwdam. We lopen er langs. Een hek en borden geven aan, dat het betreden van de stuwdam verboden is.

We vervolgen onze weg.

Bij een brug moeten we kiezen welke route we gaan volgen. We kiezen voor de korte route over asfalt, vanwege de regen.

Na enige tijd komen de routes weer bij elkaar.

Om ca. 10.30 uur gaan we van de weg af. Bij een groot huis staat een open schuur. Er staan zelfs een paar stoelen en een tafel. Dit kunnen we goed gebruiken, want het blijft maar regenen.

Tegen 11.00 uur gaan we verder. Het lijkt op te klaren. De hemel wordt lichter.

Even na 11.00 uur zijn we in Valfabrica. We gaan in een bar koffie drinken. Even later komen de 3 dames uit Zuid Tirol binnen, die afgelopen nacht ook in dezelfde agriturismo hebben geslapen. Ze komen aan een tafel naast ons zitten. Ze willen naar Assisi.

Wij zullen besluiten of we door lopen naar Assisi, als we in Pieve San Nicolo zijn. Dat is over ca. 8 km.

Als we vertrekken doen we eerst wat boodschappen.

We verlaten Valfabrica over een rustige asfaltweg.

We kiezen voor een alternatieve route. Deze gaat over een asfaltweg en niet over slechte paden.

De weg begint al meteen te stijgen. Het is beslist geen gemakkelijke route. De zon is

intussen gaan schijnen en het is behoorlijk warm geworden. Er zitten weinig stukken in, waar je op adem kunt komen.

We moeten regelmatig rusten. We lopen nu op ca. 670 m. We zijn nu vanaf Villafabrica ca. 300 m gestegen. Na elke bocht van de weg zien we, dat het blijft stijgen.

Om ca. 14.30 uur zijn we in Pieve San Nicolo. Hier is het redelijk vlak.

We besluiten om door te lopen naar Assisi. Dan kunnen we morgen in Assisi blijven en enkele kerken bezoeken.

In de verte zien we Assisi liggen. De stad ligt tegen een berghelling.

In de berm van de weg eten we wat. Het is nu heerlijk weer.

Als we verder gaan, gaan we meteen van de asfaltweg af en verder over een witte weg richting Assisi. Het is vanaf hier nog ca. 7,5 km.

We krijgen een mooi uitzicht over Assisi. Op een berg zien we het klooster San Damiano. In de stad zien we meerdere kerken. We zien ook het plaatsje Santi Maria Degli Angeli.

Het is nu heuvelachtig. De bodem is hier vruchtbaar. Overal is hier landbouw, zoals graan, gras en vlas in bloei. Ook ruikt het heerlijk door de witte acaciabomen.

We lopen weer even over asfalt. Daarna gaat het weer over in witte wegen.

Het lopen gaat goed. We kunnen goed doorstappen.

Jac reserveert telefonisch 2 overnachtingen in een klooster in Assisi.

Net vóór Assisi krijgen we nog een steile helling. Ik transpireer heel erg. De anderen trouwens zeker niet minder.

Op een kruising komen we bij een groot beeld van Pater Pio. Het staat midden in een bloemenperk. We maken er een paar foto's van.

Als we verder gaan, moeten we verder klimmen. Het houdt niet op. Vanavond hebben we wel een biertje verdiend, vinden wij.

Uiteindelijk komen we bij de Porta San Giacomo. Het is een middeleeuwse poort. Het centrum van Assisi is ommuurd.

We lopen de stad in. Veel souvenirwinkeltjes, smalle straten en oude, gerestaureerde gebouwen.

We gaan op zoek naar de straat San Paolo, waar het klooster staat, waar we overnachten. Om ca. 16.30 uur arriveren we bij het klooster Casa Papa Giovanni.

We worden ontvangen door een vriendelijke juffrouw.

Na het douchen, gaan we naar het marktplein in het centrum om het ons zelf beloofde biertje te drinken. We horen regelmatig Nederlands spreken. Op het Piazza gaan we op een terras zitten met een groot glas bier. Heerlijk...

Naast ons zit een vrouw uit Drunen met haar zoon, die in Tilburg woont. We hebben nog een gezellig gesprekje met hen.

Om 19.30 uur kunnen we eten in het klooster. Er logeren nog een Engelse en een Amerikaanse dame. Later blijken het nonnen te zijn.

Het is een prima Italiaanse maaltijd.

Het voorgerecht is een pasta, hoofdgerecht een kotelet met spinazie en fruit als nagerecht. Ook hier wordt een fles wijn geserveerd.

Om ca. 21.00 uur zijn we klaar en gaan we slapen.

Morgen hebben we een rustdag in Assisi of meer een toeristische dag.

=====

Bewegwijzering onderweg.

Dag 13: 5 mei 2010. Rustdag.

Santa Clara van Assisi.

Santa Clara is geboren in 1195. Zij was afkomstig uit een adellijke familie. Ze was ca. 18 jaar toen Franciscus met zijn beweging begon. Naar zijn voorbeeld brak zij met haar familie en huwde, net als Franciscus, met Vrouwe Armoede en liet zich door hem het kloosterhabijt aantrekken. Spoedig voegden zich andere vrouwen bij haar, waar onder ook haar zus Agnes, die zij ook hielp te ontsnappen uit het ouderlijk huis. Veertig jaar stond zij aan het hoofd van het klooster van San Damiano, even buiten Assisi. Intussen groeide tussen Franciscus en haar een hechte geestelijke vriendschap. Als hij niet zeker was van een bepaalde beslissing, liet hij haar raadplegen. Franciscus stierf op 44 jarige leeftijd, zeer beweend door zuster Clara en haar medezusters. Zij ging voort in de geest van broeder Franciscus. In 1240 wist zij door het innige gebed, dat ze deed geknield vóór een monstrans met de Heilige Hostie erin, een dreigende inval van Assisi te verhinderen. Vanaf dat moment wordt zij als de redster beschouwd van Assisi en San Damiano. Zij stierf op 59 jarige leeftijd.

In 1225 wordt Franciscus voor zijn ziekte verzorgd in San Damiano, waar Clara met haar zusters huist. Langzaam verliest hij zijn gezichtsvermogen. In zijn laatste levensjaren schrijft Franciscus het lied van de schepping, ook bekend als 'Het Zonnelied van Franciscus'. Hierin bezingt hij de schoonheid van de schepping. Zijn absolute trouw aan Vrouwe Armoede maakt, dat hij zijn lichaam enorm verwaarloosd heeft. Op 3 oktober 1226 sterft hij. Hij is dan pas 44 jaar oud. Zijn lichaam werd in een stoet door de bewoners van Assisi naar de San Giorgio gedragen, waar het zijn eerste rustplaats kreeg. Later is de basiliek gebouwd en werd Franciscus begraven in de benedenkerk.

Het zonnelied hoort tot de hoogtepunten van de vroege Italiaanse literatuur.

Het Zonnelied.

Allerhoogste, almachtige, goede Heer,
Van U zijn de lofzangen, de glorie en de eer en elke zegening.
U alleen, Allerhoogste, komen zij toe
En geen mens is waardig U aan te spreken.
Wees geprezen, mijn Heer, door al Uw schepselen
Vooral door meneer broeder zon die de dag is
En door wie Gij ons verlicht.
En hij is mooi en straalt met grote pracht
Van U, Allerhoogste, brengt hij ten teken.
Wees geprezen, mijn Heer, door zuster maan en de sterren.
Aan de hemel hebt Gij ze gevormd, helder en kostbaar en mooi.

Wees geprezen, mijn Heer, door broeder wind
En door de lucht, bewolkt of helder, en ieder jaargetijde,

Door wie jij uw schepselen de kost geeft.
Wees geprezen, mijn Heer, door zuster water
Die heel nuttig is en nederig, kostbaar en kuis.
Wees geprezen, mijn Heer, door broeder vuur
Doe wie Gij ons de nacht verlicht;
En hij is mooi en vrolijk, stoer en sterk.
Wees geprezen, mijn Heer, door onze zuster moeder aarde
Die ons voedt en leidt
En allerlei vruchten voortbrengt, bonte bloemen en planten.

Wees geprezen, mijn Heer, door wie vergiffenis schenken
Omwille van uw liefde, en ziekte en verdrukking dragen.
Gelukkig wie dat dragen in vrede,
Want door U, Allerhoogste, worden zij bekroond.
Wees geprezen, mijn Heer, door onze zuster de lichamelijke dood,
Die geen levend mens kan ontvluchten.
Wee hen die in doodzonde sterven;
Gelukkig wie zij in uw allerheiligste wil bevindt,
Want de tweede dood zal geen kwaad doen.

Prijs en zegen de Heer
En dank en dien hem in grote nederigheid.

We hebben geen tijd om de kerk San Damiano te bezoeken, omdat deze kerk 4 km buiten Assisi staat.

Wij brengen een bezoek aan de kerk San Francisco. Deze kerk is zwaar getroffen door een aardbeving in 1997. Men schat, dat de schilderijen in ca. 300.000 stukjes uiteen vielen.

De restauratie heeft geduurd tot 2002. De fresco's zijn weer prachtig.

Daarna lopen we naar Santa Maria Degli Angeli over het bestrate namenpad. Elke steen is voorzien van een naam. De kathedraal is ook erg mooi. Er staan in een galerij diverse beelden van Franciscus met de afbeeldingen van de verhalen aangaande Franciscus. Zoals Franciscus met de wolf, Franciscus

met de vogels en Franciscus met de kever. In het mandje, dat Franciscus in zijn hand heeft, heeft zich een witte sierduif genesteld en zit te broeden.

In de basiliek staat het oude Portiunculakapelletje. Vanaf 1921 is hier iedere dag de Portiuncula aflat te verkrijgen.

Als we weer terug zijn in Assisi bezoeken we nog de Santa Clarakerk, waar Santa Clara ligt begraven. Ook weer een prachtige kerk.

We gaan nog de route bekijken hoe we morgen Assisi moeten verlaten.

=====

Dag 14: 6 mei 2010. Assisi – Monte Subasio – Spello: 16 km.

Het weer ziet er niet goed uit. Het is zwaar bewolkt.

We lopen de stad uit via de Porta Cappucini. Meteen na de stadspoort gaan we linksaf door de Cypressenlaan.

Verderop begint de klim naar de Monte Subasio. We volgen de rood-witte markeringen van route 50. Het is een bergpad. Het is een pad van ca. 1300 m lengte. Het is bergop, steenachtig en vaak slecht beloopbaar.

De Monte Subasio is een beschermd natuurgebied. Er leven tal van zeldzame planten en dieren. De bergweg is dan ook afgesloten van 20.00 uur tot 6.00 uur.

Als we verderop omkijken, hebben we een uitzicht over Assisi.

Het is erg zwaar. Het is maar 8 graden, maar toch hebben we het al erg warm. Het is echt afzien. We stoppen regelmatig om op adem te komen.

We komen op een asfaltweg, die we volgen.

Om 10.00 uur arriveren we bij het klooster Eremo della Carceri. Het ligt op ca. 800 m.

Franciscus klom in de hitte van de dag omhoog naar de kluizenarij van Carceri. Het landschap op de berg Subasio werd steeds woester. Een appel viel voor zijn voeten neer. Franciscus, die dorstig was, pakte de appel voorzichtig op en verheugde zich over de onverwachte koelte van de vrucht. "Wat ben jij een prachtig schepsel", riep hij uit. "Van je rondingen word ik duizelig. Je groeven glimlachen van plezier een appel te kunnen zijn. Hoe heb je gesidderd van angst in de nachtvorst van de vroege lente en hoe taai wist je je val steeds weer uit te stellen". Aarzelend en dorstig stak Franciscus de appel omhoog om er in te bijten. Dan zag hij vlak naast het steeltje een gaatje, dat verraadde dat er een worm in de appel woonde. "Ach appel", zei Franciscus toen, "wat geef je mij een prachtig voorbeeld. Je hebt een ander schepsel al onderdak en voedsel aangeboden. Daar had ik toch bijna broeder worm van zijn levensonderhoud beroofd" en hij legde de appel voorzichtig terug in het gras.

Het is hier druk met toeristen. Veel taxi's en bussen.

Er staan ook kraampjes met souvenirs en we kunnen koffie drinken. Ik koop nog een paar sleutelhangers.

We hebben geen tijd om het klooster te bezoeken, want het wordt een zware dag.

Als we verder gaan, moeten we al snel het asfalt verlaten. We moeten stijgen via een steil bergpad.

Jac dacht, dat we gisteren het zwaarste wel gehad hadden, maar vandaag is het nog zwaarder en het is pas 10.30 uur. Als Jac stopt, stoppen wij ook. Wij kunnen dan met hem mee rusten.

Om ca. 11.00 uur staan we bij de splitsing. Nemen we de route over de top van de Monte Subasio of de alternatieve route op lager niveau? Op de top is het erg mistig of misschien is het wel regen.

Volgens het boek is het niet verantwoord over de Monte Subasio te gaan, als het mistig is.

Dan is de beslissing snel genomen. We kiezen voor het alternatief. We gaan nu route 60 volgen. De markeringen zijn goed.

Als we hoger komen, daalt de temperatuur naar 5 graden. Er waait een koude, mistachtige wind.

We eten wat langs het pad uit de wind, achter een struik.

Er staan hier praktisch geen bomen meer. We lopen hier boven de boomgrens. De beplanting bestaat hoofdzakelijk uit kleine struikjes, gras en kleine plantjes, soms met bloempjes.

Terwijl we zitten te eten, klaart het in 10 minuten helemaal op. We krijgen een heel mooi helder uitzicht over Assisi met de bekende kerken. Het is erg mooi.

Je ziet de hemel helemaal opklaren. Zelfs de zon schijnt al volop in het dal.

We gaan verder. We stijgen tot boven 1100 m.

Na ca 1 kilometer komen we uit bij een afrastering. Deze moeten we gaan volgen. We dalen hier weer enigszins. Behoudens gras is hier bijna geen begroeiing.

Na enige tijd komen we bij een bos, waar we doorheen moeten.

Aan het eind komen we bij Fonte(fontein) Bregno met de schuilhut. De schuilhut is open. Het is een ruimte van ca. 6x6 m². Binnen staat een grote schouw met een open haard en een grote tafel met 2 banken. Er liggen veel kranten van kort geleden en er staan ook nog diverse levensmiddelen, waarvan de houdbaarheidsdatum al lang is verstreken.

We gaan op een bank zitten. Terwijl we hier zitten, betreft de hemel en begint het verschrikkelijk te hagelen. De hagel gaat over in een zware regenbui. Het ziet er niet naar uit, dat dit snel over zal gaan. De hemel is weer helemaal betrokken.

We zijn op een hoogte van ca. 1050 m. Het is nu 13.00 uur. We trekken onze poncho's aan en gaan er toch doorheen.

Nu dalen we van 1050 m naar 250 m in Spello. De afstand tot Spello is ca. 7,5 km.

Het pad gaat over in een smal, steil pad langs een helling. Het is door de flinke regen erg glibberig geworden. Omdat de helling zo steil naar beneden gaat, gaan we eigenlijk sneller dan goed is. Het gaat gelukkig goed.

We komen bij een landweg, die ook nog flink daalt. Het water stroomt via de weg naar beneden. Het water stroomt sneller dan wij lopen. Als we weer wat stijgen, komt het water ons tegemoet. Dit alles is niet ideaal om droge schoenen te houden. Mijn broek wordt modderig en nat. Het blijft maar regenen.

Na enige tijd zien we Spello liggen in een dal.

Het is een oude stad, ook met stadsmuren.

Als we in het dal zijn gearriveerd, lopen we Spello binnen via de Porta Montarana.

Weer smalle straatjes met oude, hoge gebouwen.

Franciscus is vaak in Spello geweest. In de kerk van Sant'Andrea hangt boven het altaar een kruisbeeld waarop Franciscus is afgebeeld aan de voeten van Christus.

Het blijft maar regenen.

We gaan op zoek naar een overnachtingplaats. Die hebben we snel gevonden. Het wordt een Bed and Breakfast.

Het is een nette kamer. We trekken onze natte kleren uit en hangen deze op aan de verwarmingselementen in de hoop, dat alles morgenvroeg weer droog zal zijn.

We gaan koffie drinken in het stadje.

In het stadje is het stil en rustig, misschien te

rustig. Er zijn veel hotels, B&B en restaurants. We drinken koffie in een bar.

Om ca. 17.30 uur zijn we terug in de B&B.

Als ik wil gaan schrijven blijkt mijn voicerecorder vochtig te zijn geworden. Hij doet het niet meer.

Drogen of nieuwe batterijen helpen niet.

Jac en Jef gaan boodschappen doen en zullen kijken of er een winkel is, waar ik een nieuwe voicerecorder kan kopen. Repareren zal wel niet lukken.

Terwijl ze weg zijn, begint het weer flink te regenen. Hopelijk zoeken ze een bar, waar zij kunnen schuilen tot het droog is.

Ze komen doornat terug. Ze hebben boodschappen gedaan. In een winkel hebben ze een voicerecorder gezien, waar we morgenvroeg langs komen.

In de supermarkt hebben ze een vrouw ontmoet, die oorspronkelijk uit Rotterdam komt en nu hier woont.

Het is vandaag de laatste dag voor Jac. Morgenvroeg vertrekt hij met de trein van Spello naar Rome en zaterdag vliegt hij naar Amsterdam.

Het is hem goed bevallen en wij hebben het alle twee ook leuk gevonden. Hij heeft 5 dagen gewandeld en 1 dag gerust in Assisi.

Morgen gaan we naar Montefalco.

Om 19.30 uur gaan we eten in een pizzarestaurant.

Jac trakteert vandaag op een uitstekende wijn, omdat hij morgen ons weer verlaat. Het wordt een goede wijn uit Montefalco. Dat kan geen toeval zijn, want daar lopen we morgen heen.

Om 21.00 uur zijn we terug in de B&B en gaan meteen slapen.

=====

Dag 15: 7 mei 2010. Spello – Montefalco: 20 km.

Om 8.15 uur vertrekken we na een goed ontbijtje en lopen het gehele stadje door. Het is allemaal oud, maar goed gerestaureerd.

We verlaten Spello door de Romeinse Porta Consolare.

Buiten de stadsmuren zijn hele wijken gebouwd. Wat binnen de stadsmuren gebouwd is, is vele malen kleiner dan wat er buiten is gebouwd.

Buiten de stadsmuren komen we bij de electrazaak, die Jac en Jef gisteren gezien hebben.

Even later komt de eigenaar.

Ik koop een voicerecorder van Olympus. Ik hoop, dat deze langer meegaat dan de vorige.

We drinken in een bar nog samen koffie. Dit is voor Jac de laatste met ons.

We lopen nog een stukje samen en dan moet Jac afslaan richting het station.

We nemen afscheid van elkaar en wensen elkaar een goede reis.

Jef en ik vervolgen de route richting Montefalco.

Het weer is goed, evenals de temperatuur. De hemel is echter wel zwaar bewolkt. Volgens de berichten zou het vandaag droog blijven.

Als we een paar kilometer buiten Spello zijn, hebben we een mooi uitzicht over Spello tegen de berghelling.

Ook kunnen we mooie foto's maken van de Monte Subasio, die gisteren grote indruk op ons heeft gemaakt. De bergtop is goed herkenbaar, vanwege de masten, die op de top staan.

We krijgen het warm en de overbodige kleren gaan weer in de rugtas.

We lopen over rustige asfaltwegen richting Bavagna. De route is niet meer

gemarkeerd. Dus we moeten het boek gebruiken. Dat is erg lastig. Lezen en lopen. Je ontkomt er niet aan om vaak te stoppen. Dit betekent, dat het tempo vrij laag is.

De eerste 12 kilometer is de route redelijk vlak.

We lopen door een vruchtbaar gebied. Er groeien veel verschillende gewassen, zoals graan, maïs, aardappelen, slabonen en meer. Er staan ook diverse groenten, die wij alleen kennen van de winkel.

Er staan ook veel druiven en olijfbomen.

De druiven zijn voor de bekende wijn uit Montefalco.

Om 10.30 uur komen we in het dorp Budino. We zijn er snel doorheen. Na het dorp komen we bij een dijk. Achter de dijk ligt het riviertje Topino. We lopen langs de dijk. Een stuk verder gaan we over een brug en gaan aan de andere zijde van de Topino verder.

Op de achtergrond liggen de bergen, waar we gisteren tegenop geklauterd zijn. De bewolking in de bergen wisselt snel. We zien nu het hetzelfde als gisteren. Dan liggen de bergen in de zon en is het helder. Even later is het zwaar bewolkt en waarschijnlijk vaak met veel regen. Het weer in de bergen is onvoorspelbaar.

We lopen nu richting Bavagna en de hoogte is ca. 150 m. Dat is 1100 meter lager dan gisteren.

De zon schijnt zo nu en dan. Als de zon tussen de wolken door schijnt is het behoorlijk warm.

Vóór Bavagna zijn we de route kwijt, omdat de situatie niet overeen stemt met het boek. Of misschien hebben wij een fout gemaakt. De route is vandaag praktisch niet gemarkeerd.

We lopen door, want we zien Bavagna liggen.

Toen Franciscus onderweg was naar Bavagna, kwam hij op een plaats waar een grote menigte vogels bijeen was. Er waren vele verschillende vogels. Franciscus liep naar de vogels, terwijl zijn metgezellen achter bleven. Toen hij vlak bij de vogels was zag hij, dat ze op hem wachtten. Hij groette hen, zoals hij altijd deed. Iedereen was verbaasd, dat de vogels niet wegvlogen. Hij was heel gelukkig en vroeg hen naar het Woord Gods te luisteren. Hij eindigde met: "Mijn broeders en zusters vogels. Grote lof moeten jullie brengen aan jullie Schepper en hem altijd van harte beminnen. Hij geeft jullie immers veren om te kleden en vleugels om te vliegen. Hij geeft jullie alles wat jullie nodig hebben". Toen begonnen de vogels hun vreugde op hun eigen wijze te uiten. Ze rekten hun halzen, strekten hun vleugels uit, openden hun bek en keken hem aan. Franciscus wandelde tussen hen door, terwijl hij met zijn habijt langs hun kopjes en lijffjes streek. Tenslotte zegende hij hen, maakte een kruisteken en gaf ze toestemming weg te vliegen. Blij ging Franciscus verder en dankte God.

Door de stadspoort Porta di Foligno komen we binnen de ommuring en lopen verder naar de Piazza Silvestri. Aan dit plein staan 2 Romaanse kerken uit de 12^e eeuw, de San Silvestro en de San Michele. We gaan de kerken binnen. Ik vind deze kerken niet zo interessant.

We gaan verder en lopen de plaats uit via de Porta Todi. Het zijn restanten van een poort. De boog is verdwenen.

Volgens de beschrijving moeten we bij een alleenstaande grote eik een graspad op.

Na het graspad komen we op een pad, dat er redelijk uitziet, maar wat in werkelijkheid een vervelend modderpad is. De bovenzijde ziet er redelijk uit, maar als je er op loopt, zak je meteen een paar centimeter in de modder. Het is een soort leem, dat aan de bovenzijde erg zacht is. Het kleeft

aan je schoenen. Je schoenen worden breder en hoger. Bovendien is het erg zwaar lopen. Het duurt ca. 20 minuten.

We zijn blij, dat we het asfalt bereiken. Daar aangekomen proberen we eerst de troep van de schoenen te verwijderen door in waterplassen en over gras te lopen. Het lukt redelijk.

Bij een kapelletje kunnen we even op een bank zitten.

Als we verder gaan, moeten we na een paar honderd meter van de weg af en vervolgen de route via een slingerpad. We hebben uitzichten over de omringende heuvels en bergen. Dit duurt ca. 1,5 kilometer.

Als we Montepennino naderen moeten we weer klimmen. Dit dorp ligt net voor Montefalco.

We volgen even een drukke verkeersweg en als we het dorp uit zijn, vervolgen we de route via een landweggetje.

We krijgen een mooi uitzicht op Montefalco op een heuvel. Ook hebben we een mooi uitzicht over Poligno, dat niet ver van Montefalco ligt.

Om ca. 14.00 uur arriveren we bij de Porta San Agostino. Ook Montefalco is geheel ommuurd. We moeten even zoeken naar een B&B. We komen terecht bij B&B Al Nido.

Het ziet er goed uit. Alleen duurt het even voordat we in de gaten hebben hoe de warmwatervoorziening werkt. Wassen is er hier niet bij. We proberen de was van gisteren droog te krijgen.

Om 16.30 uur gaan Jef en ik de stad in. Het is een mooi stadje met veel kerken. Het is erg toeristisch. Er zijn veel winkels, vooral wijnwinkels, die de bekende wijn verkopen. We doen meteen boodschappen.

Om 19.00 uur ben ik klaar met schrijven. We gaan naar een restaurant om te eten, vlakbij de B&B.

We nemen een “porc with patatoes”. Het blijkt een bord vol botten met vlees te zijn met patates frites. Alles is erg vet.

Het smaakt wel, maar het is een gevecht om het vlees van de botten te krijgen. Uiteindelijk lukt het toch.

Achter ons komt een stel zitten, dat Duits spreekt. We knopen een gesprek met hen aan. Ze komen uit Wenen en zijn hier op vakantie. De vrouw vertelt, dat ze erge honger heeft.

Zij krijgen hetzelfde gerecht als wij. De vrouw barst in lachen uit, als ze het bord voor zich krijgt. Ze komt niet meer bij. Zolang ze eet, blijft ze lachen.

Naast ons komt een ander stel zitten. Ze spreken Engels en komen uit Australië. Ze maken een autotocht door Europa van 4 weken. Ze blijven een week in Italië, rijden naar Parijs en vliegen dan weer terug naar Rome, vanwaar ze weer terugvliegen naar Australië.

Bij de koffie krijgen we grappa en een plaatselijk gemaakt drankje. Ze zijn beiden erg sterk met een hoog alcoholgehalte. Ik drink voorzichtig een glaasje van het plaatselijk drankje. Ik probeer Jef aan de grappa te krijgen, maar het lukt niet.

De drankjes bevallen de Oostenrijkers wel. Ze drinken er behoorlijk van. De vrouw gaat steeds harder lachen en krijgt steeds meer praatjes.

Jef vraagt de Australiërs of zij André Rieu kennen. Die kennen ze wel. Ik vertel hen, dat bij André Rieu een Australisch meisje zingt. Dat vinden ze erg leuk. Jef vertelt, dat het meisje tijdens een optreden in Australië de zaal in riep: “Ozie, ozie”. Dat is het zelfde als bij ons “olé, olé”. De mensen in de zaal waren dol enthousiast.

Jef en ik vertrekken om 21.00 uur en liggen om 21.30 uur in bed.

=====

Dag 16: 8 mei 2010. Montefalco – Spoleto: 24 km.

We kunnen pas om 8.00 uur ontbijten. Emanuella heeft het erg druk met praten en het geven van adviezen. Ze geeft ons een plattegrond mee voor de route van morgen.

Door het onophoudelijke gepraat van Emanuella vertrekken we pas om 9.00 uur.

Als we de stadspoort uit zijn, gaat de route over asfalt, dalend naar beneden.

Het is vandaag een gemakkelijke dag. Er zijn weinig hoogteverschillen.

We lopen een tijdje tussen alleen olijfgaarden. Later worden het druivenvelden. De druiven voor de wijn uit Montefalco.

We komen door het plaatsje Madonna della Stella. Bij het postkantoor gaan we linksaf, weer het veld in. Het weer is beter geworden. Het is nog wel bewolkt, maar tussen de wolken is de hemel helblauw. Het is nu heerlijk wandelen.

Plaatselijk hangen er boven de bergen zware wolken. Wie weet, wat hier nog uit voortkomt.

Het is hier weer een landbouwgebied met veel graan, maïs en grasland. Regelmatig zijn er ook druivenvelden.

Om 10.30 uur zijn we onderweg naar het dorp Fratta, waar een bar resp. winkel is. De bar is goed voor het cafeïnepromillage.

We drinken koffie en om 11.15 uur gaan we verder.

We lopen nog steeds door het dal met aan beide zijden de bergen. In de verte zien we Montefalco nog liggen.

De route is ook vandaag weer niet gemarkeerd. Dus ik moet weer vaak in de papieren kijken.

Eigenlijk erg vervelend.

Om 11.30 uur verlaten we de weg en via een smal pad lopen we langs akkers en weilanden.

In het boek staat, dat we bij een forse eik rechtsaf moeten. Er staan veel eiken. Welke eik zal het zijn? We zien nergens een pad naar rechts bij een eik. Bij de laatste eik weten we het niet meer. Er loopt wel een klein spoor, tussen het hoge gras, naar rechts.

We eten eerst wat en overleggen. We besluiten rechtsaf te gaan.

Vanaf nu klopt het weer. Wat een geluk. De boerderij verderop, 2 bruggetjes en een zandpad gaat over in asfalt en we komen bij een drukke weg.

Op de asfaltweg gaan we naar rechts richting Comporoppola. Het is een heel klein dorpje.

Bij het kerkje moeten we route weer vervolgen via een landweggetje.

Overal, waar we gelopen hebben, staan veel boerderijen leeg. Het zijn oude gebouwen, die vanwege de hoge kosten aan onderhoud, verlaten zijn. Soms zijn het al vervallen gebouwen. Bij sommige gebouwen staat een bord, dat ze te koop zijn.

De laatste dagen lopen we vaak door dorpen. Dat zal wel komen, omdat we steeds door een vallei lopen. We hebben hier ook het gevoel, dat we meer in de bewoonde wereld lopen. Dit in tegenstelling met een paar dagen geleden.

Om 13.00 uur is de zon verdwenen achter de wolken, maar achter ons is de hemel nog nagenoeg blauw.

Het gaat ook een beetje regenen. Even later is het weer droog, als we ons jasje hebben aangetrokken.

We maken een omweg naar Spoleto om een drukke verkeersweg te ontwijken en lopen langs de rivier Tessino. De rivierbedding staat helemaal droog.

Bij een brug gaan we aan de andere kant verder.

Toen Franciscus jong was, wilde hij ridder worden.

Hij schafte een wapenuitrusting aan en nam een schildknaap in dienst, besteed zijn paard en vertrok richting Apulië.

Toen hij in Spoleto aankwam en er 's nachts sliep, hoorde hij half in zijn slaap een stem vragen waarheen hij op weg was. Hij gaf een overzicht van zijn plannen. De stem antwoordde: "Wie kan jou eigenlijk meer geven, de heer of de knecht?". "De heer natuurlijk", antwoordde hij. "Waarom laat je de heer

in de steek voor de knecht en verkies je de onderdaan boven de koning?".

Toen vroeg Franciscus: "Wat wilt U dat ik doe?". "Keer terug naar de streek, waar je thuis hoort. Ga daar doen wat de heer je zal openbaren".

De volgende morgen keerde hij naar zijn eigen streek terug, zoals hem bevolen was.

Via een omweg lopen we de buitenwijken van Spoleto binnen.

We zoeken een B&B. In het boek staat, dat hier ook een B&B van dezelfde eigenaresse is als Montefalco.

Een man ziet, dat we op zoek zijn en wil ons helpen. Hij brengt ons naar de B&B. Antonio doet open. En we kunnen hier slapen. Antonio is de man van Emanuella. Antonio is gehandicapt. Hij heeft een kunstarm. Emanuella vertelde vanmorgen, dat hij architect is. Dat is ook te zien. Overal hangen tekeningen van gebouwen, die hij waarschijnlijk ontworpen heeft. Dit gebouw is ook zijn kantoor. Kleren wassen lukt niet, want het regent regelmatig en het is erg vochtig.

We gaan nog kijken, waar we morgen de route moeten vervolgen. Het lukt ons niet de route te vinden, want er zijn afsluitingen, zodat we de aanwijzingen van de Via Francigena niet kunnen volgen.

We hebben helaas geen tijd meer om de stad binnen de stadsmuren te bezoeken.

We bezoeken nog de kathedraal San Poziano. We krijgen een rondleiding en mogen in de crypte. Hier ligt een gemummificeerde zuster. Vorige eeuw hebben vandalen een ruit ingeslagen en hebben het kerkboek en een gedeelte van het onderlijf meegenomen.

Intussen is het weer flink gaan regenen.

Onderweg eten we een broodje.

Ik vraag Antonio of hij ons morgen naar het

vertrek wil brengen. Dat wil hij wel doen.

Ik mag ook een bericht op internet plaatsen.

Daarna ga ik schrijven. Om 21.00 uur gaan we slapen.

=====

Plaatsnamen onderweg.

Dag 17: 9 mei 2010. Spoleto – Ferentillo: 23 km.

Als we om 7.30 uur gaan ontbijten, staat de jongeman in de keuken, die ons gisteren hierheen heeft gebracht. Het is de zoon van Emanuella en Antonio. Dat kan geen toeval zijn.

Om 8.00 uur komt Antonio om ons naar de route te brengen.

Hij zegt, dat Emanuella heeft gezegd, dat het beter is, dat we een andere route kiezen, omdat het in de bergen mistig zal zijn en het zal regenen. We volgen het advies op.

Antonio brengt ons een paar kilometer buiten de stad en zet ons op de route af.

Bij het afscheid geeft hij ons weer zijn linker hand. Hij vertelt, zonder dat we er om vragen, dat er een bom in de tuin van zijn ouders is gegooid, toen hij 5 jaar oud was. Hij heeft toen zijn rechter hand verloren.

Het wordt nu de gehele dag asfalt lopen, richting Terni.

Vanmorgen toen we in Spoleto vertrokken scheen de zon volop en het leek een mooie dag te worden.

Nu lopen we in een ander dal. Hier is het mistig en zwaar bewolkt. De temperatuur is ca. 15 graden.

Het lopen op het asfalt gaat goed. We lopen aan de rand van het asfalt. Het is vandaag zondag.

Hierdoor is het niet druk op de weg.

Om ca. 10.00 uur klaart de hemel op. Er drijven nog wel wolken, maar de zon overheerst. De temperatuur is gestegen naar ca. 20 graden.

Jammer dat we over het asfalt moeten lopen.

In het plaatsje Sambucheto drinken we koffie en eten een broodje.

In de berm langs de weg zien we veel mooie bloemen staan. We maken er regelmatig foto's van. Ook horen we veel vogels zingen. Eigenlijk veel meer dan in de bergen.

Het land in de omgeving is weer meest in

gebruik voor de druiventeelt.

Het wordt steeds drukker op de weg. Er rijden ook veel groepjes fietsers. Ze groeten ons praktisch allemaal. Ook rijden er veel motorrijders, die ook in groepjes voorbij komen. Sommigen rijden verschrikkelijk hard.

We wandelen steeds in een smalle vallei. De bergen veranderen steeds. Alle bergen zijn begroeid met bomen in diverse kleurschakeringen. Het blijft een mooi uitzicht. De weg slingert zich met veel bochten door de vallei.

We lopen nog door het dorp Mecenaho. Naast de weg zitten erg veel vissers aan de rand van een meertje. Als we passeren zien we, dat er veel vissen gevangen worden. Ze leven erg met elkaar mee. Als iemand een vis vangt, wordt er gejuicht. Er wordt nog luider gejuicht, als iemand de hengel ophaalt en de vis eraf valt.

We zien regelmatig weer mannen, die op zoek zijn naar wilde asperges in de berm naast de weg. Het schijnt een grote lekkernij te zijn. De asperges worden toegevoegd aan o.a. pasta.

Langs de weg staat een herdenkingsplaat van iemand, die verongelukt is.

Om ca. 13.00 uur lopen we Ferentillo binnen. Het is een redelijk groot dorp.

We vragen een paar keer aan mensen waar B&B Il Borgo is. Steeds kunnen ze ons niet helpen of we worden de verkeerde richting op gestuurd.

Uiteindelijk kent iemand de B&B en hij loopt met ons mee en wijst het pand aan, waar we moeten zijn.

De vrouw ontvangt ons en wijst ons de kamer. Het is erg netjes.

We gaan snel douchen en kleren wassen. Bijna alles moet gewassen en gedroogd worden. Het is mooi weer. Dus alles moet droog kunnen worden vandaag.

Als het wasgoed ophangt gaan we verkennen hoe we morgenvroeg verder moeten. Het is vrij snel gevonden. We kunnen bij de B&B de route weer oppakken. We lopen de route een stukje.

Onderweg komen we langs steile rotsen. Hier zijn een aantal mensen bezig deze wanden te beklimmen. Het is toch wel eng dit van nabij te zien. Het is toch wel knap hoe ze dit doen. Ze hangen vaak als een aap aan de onderzijde van een overstekende rots.

Op de terugweg bezoeken we nog een mummiemuseum. Er liggen en staan veel mummies. Het is niet allemaal zo fris. Er ligt, achter glas, een hoop met doodshoofden en beenderen.

We lopen door het dorp. De kerk is gesloten.

We gaan wat drinken in een bar. Om 15.30 uur zijn we terug in de B&B. Ik ga mijn dagboek schrijven. Later gaan we weer geld pinnen. Het lijkt wel of het geld uit de portemonnaie vliegt. Of de beheerder van het geld pleegt malversaties. Ik weet het niet. Jef ook niet.

Om 19.30 uur gaan we naar een nabij gelegen restaurant. We eten vandaag een antipasta. Het bestaat uit brood met veel verschillende vleessoorten, salades met tomaten en paprika's en met wijn.

Het geheel smaakt erg goed.

Als we klaar zijn, lopen terug naar de B&B en gaan meteen slapen.

We hebben vandaag weer geen andere pelgrims gezien.

=====

Dag 18: 10 mei 2010. Fenterillo – Don Bosco: 15 km.

We vertrekken om 7.45 uur en lopen weer langs de steile wand, waar het nu stil is. We lopen naar Monterivoso.

Het wordt vandaag meer dan 1000 meter klimmen en ca. 200 meter dalen. Dus we kunnen er weer tegenaan. De hemel is bewolkt, zoals meestal 's morgens.

We beginnen weer op asfalt. Net vóór Monterivoso gaan we van het asfalt af. Het wordt een landweg, die langzaam omhoog loopt. We passeren een kapel van Santa Lucia.

Bij een brug is er weer een rood-witte markering. Zouden we toch weer markeringen krijgen?

Er staat een bordje met de namen Tripozzo, Casale Capiro. Deze richting moeten we, volgens het boek, ook volgen.

Er volgt een steile klim, die wel 1000 meter aanhoudt. Daarna komt een steil puinpad.

Het pad leidt naar de Carpiopas. Het is erg hard werken. We transpireren erg. Toch is het maar 12 graden.

Om 9.30 uur zijn we nog steeds aan het klimmen en lopen op ca. 750 m hoogte.

We kijken op Ferentillo. Daar stond op een hoge rots een ruïne, die we gefotografeerd hebben. Nu zien we deze ruïne in de diepte.

Zo nu en dan zien we een rood-wit blokje. Het is altijd prettig te weten, dat we goed lopen.

We lopen nu ongeveer op het hoogste punt van een berg. We hadden gisteren beneden niet kunnen bevroeden, dat we op deze bergtop zouden lopen. De ruïne wordt steeds kleiner.

We komen bij een licht stijgende landweg. Dit duurt ca. 2,5 km. Na een splitsing gaat het weer 1 km meter verder. Dit zijn paden, waar we flink door kunnen lopen.

We komen bij een gedenkteken van een overleden motorrijder, die hier in 2005 op 48 jarige leeftijd is verongelukt.

Het is aan het pad wel te zien, dat hier wel crossmotoren rijden. Diepe sporen zitten in het pad door de motoren.

Jef klaagt, dat het lijkt of zijn rugzak veel zwaarder is. Hij heeft ook een beetje last van zijn schouder. Om ca. 10.00 uur stoppen we even om te eten. We trekken ons vest aan, want we zijn bezweet en het waait hier.

Als we zitten te eten, bemerkt Jef, dat hij 2 flesjes water van mij in zijn tas heeft gestopt. Dat is misschien wel de reden van zijn zware rugtas.

Het is nu ca. 18 graden. Het is hier heerlijk lopen.

We gaan van het pad af en lopen verder over een vlakte tussen twee bergruggen

We passeren een landhuis. Het lijkt onbewoond te zijn. Aan het hek hangt een bord, waar op vermeld staat, dat het huis gebouwd is in 1982. Naast het hek staat een kapelletje, dat gebouwd is in 1996.

Even verderop staat weer een huis met een leuk tegeltableautje op de gevel.

Als we over de vlakte verder lopen, zien we meerdere huizen verspreid over het landschap. De meesten lijken niet bewoond en zijn waarschijnlijk vakantieverblijven van gegoede Italianen.

Even verder verlaten we de vlakte weer.

Het is nu ca. 11.00 uur. Nu dalen we flauw. Dit is vandaag voor de 1^e maal, dat we dalen vandaag. We zijn nu ca. 3 uur onderweg.

Na ca. 30 minuten gaan we via een graspad weer omhoog. Bij een zwarte poort staat een bordje richting Polino. Die gaan we volgen. Dit pad komt weer uit op een asfaltweg.

Even verder kunnen we een pad in, dat flink daalt via een slecht puinpad naar Polino. Dit is in afwijking met het boek. Wij willen boodschappen doen, want bij onze

overnachtingplaats is geen winkel. Misschien kunnen we ook koffie drinken in Polino.

Het eerste gedeelte gaat over een steil puinpad naar beneden en het tweede gedeelte over steile trappen naar beneden. We hebben wel een mooi uitzicht op Polino.

We dalen in 30 minuten ca. 180 meter.

Polino is een mooi plaatsje in een dal. De winkel is vandaag gesloten. De bar is open. We nemen koffie en laten 4 panini (sandwich) klaar maken voor morgen.

Na 0,75 uur beginnen we weer met het klimmen naar boven over dezelfde trappen en paden. Naar boven doen we er een kortere tijd over dan naar beneden.

De plaats Polino ligt op ca. 850 m. We komen weer op de asfaltweg.

We hebben al ca. 3 km op deze asfaltweg gelopen en hebben nog geen auto gezien.

Om ca. 14.30 uur lopen we over een brug. Hier passeert ons de eerste auto. We hebben dan ca. 6 kilometer over deze weg gelopen.

Bij een splitsing gaan we linksaf. Het is dan nog ca. 1,5 km naar het Hotel Don Bosco.

We lopen nog 2

haarspeldbochten. Links zien we een kapel en 50 meter verder komen we bij het hotel.

We kunnen hier overnachten. Het is een groot hotel met veel kamers. Wij zijn de enige gasten.

In het restaurant kijken we, onder het genot van een kop koffie, naar de Giro d'Italia. De kamer moet nog schoon gemaakt worden.

Om 15.30 uur kunnen we in onze kamer terecht.

Het gaat erg hard regenen en dat duurt wel een paar uur.

Wij gaan douchen, wassen en schrijven. De kleren worden gedroogd op de verwarmingsradiatoren van meerdere kamers.

Om 19.00 uur kunnen we in het hotel eten.

We gaan op tijd naar bed. Het regent nog steeds en de voorspelling voor morgen belooft niet veel goeds.

Sinds Assisi hebben we nog geen pelgrims gezien. Ook als we ergens overnachten, zijn we steeds alleen.

=====

Dag 19: 11 mei 2010. Don Bosco – Poggio Bustone: 20 km.

Als we vertrekken, regent het flink. We hebben onze poncho bij vertrek al aangetrokken. Mijn poncho is niet meer waterdicht. Hij laat veel water door, waardoor mijn rugtas ook steeds nat wordt, vooral aan de onderzijde.

We vervolgen dezelfde asfaltweg van gisteren. Na 1 kilometer passeren we een fontein Fonte d'Acquaviva en 750 meter verder gaan we de asfaltweg af.

Op de landweg staan veel plassen. Het is goed te lopen, als je maar uitkijkt. Het pad gaat over in mergel. We lopen ook door een mergelgroeve. Daarna wordt het pad weer een bospad.

Het pad heeft een zijweg, die we volgen. Jef twijfelt of we goed lopen. We lopen terug en bekijken nogmaals de situatie en het boek. We denken, dat het toch beter is rechtdoor te lopen.

Even later blijkt het correct te zijn. We volgen een beekje stroomopwaarts. Dus Jef had gelijk. Het water in het beekje stroomt erg snel.

We komen weer uit op een asfaltweg bij het hotel Il Fusello. We zouden hier graag koffie drinken, maar het hotel is gesloten. Het blijft maar regenen. We lopen over een brug verder en vervolgens weer over een asfaltweg.

Volgens het boek zouden er verderop markeringen zijn aangegeven.

We passeren een bijzondere grenssteen, die aangeeft, dat hier de grens was tussen de Pauselijke staten en het koninkrijk van de beide

Siciliën.

Bij een wit gebouw verlaten we het asfalt en gaan verder op de gemarkeerde route. Het bospad stijgt flink en zal komen op ca. 1300 meter. Dat is een stijging van ca. 150 meter.

Het begint met een lastig puinpad. Eerst flink klimmen en daarna komen we op een vlakte. We hebben een mooi uitzicht over een dal. Daar is het zwaar bewolkt. We hebben een mooi uitzicht over de bergen boven de wolken. Daar is het helder. We lopen nu op ca. 1150 meter. Het waait hier behoorlijk.

Tegen 11.00 uur kunnen we onze poncho's uittrekken.

We gaan wat eten in de berm van het pad. De temperatuur is hier ca. 12 graden. We vinden het weer toch wel aangenaam om te wandelen.

Ik heb mijn vestje aangetrokken vanmorgen. Dat is nu voldoende tijdens het wandelen. Het bospad daalt langzaam. We lopen weer door beukenbossen. Als we het bos verlaten, wordt het heuvelachtig met open terreinen. Het is hier warmer dan in het bos.

We passeren een schuilhut uit 1986. Je zou hier kunnen overnachten.

We komen bij een Franciscuskapel. Het is een lief gebouwtje. Het is helaas gesloten.

Hier zou Franciscus gelopen hebben en hebben uitgekeken over het Rietidal.

Het is nu ca. 12.00 uur. We eten hier aan een picknicktafel.

Er staat een aanwijzingsbord naar de Beuk van Franciscus. We moeten via een steile, gladde trap afdalen. De beuk is een misvormde boom, die zeer oud moet zijn.

We zoeken het vervolg van de route. We kunnen niet verder en keren terug naar de kapel. We vervolgen nu over het asfalt.

Regelmatig zien we nu een houten bordje met de richting het klooster Poggio Bustone. Die blijven we volgen.

Volgens het boek moeten we door het dorp Cepparo. Het duurt erg lang eer we er aankomen. We vrezen, dat we verkeerd lopen. Na een uur arriveren we toch in Cepparo. Dat is toch wel een opluchting. Wat een geluk!

We hebben hier een mooi uitzicht over het Rietidal. Overal liggen dorpen, maar het dichtstbij zijnde dorp is toch nog enige tijd lopen.

De zon schijnt nu flink. De bewolking is verdwenen en het wordt warm.

We verlaten een weg en moeten nog ca. 2,5 km over een pad. Eerst dalen en later weer flink klimmen.

Het pad duurt erg lang. We twijfelen aan de opgegeven afstand. We doen er meer dan 30 minuten langer over dan we hebben geschat.

Om ca. 15.30 uur komen we weer bij een asfaltweg. Het is nu nog ca. 1 km naar het klooster Poggio Bustone.

Tegen 16.00 uur bereiken we het klooster. Het is een imposant gebouw. We gaan het klooster in. Eerst lopen we naar de kerk en daarna door enkele andere ruimtes. Ook gaan we naar de tentoonstellingsruimte.

Eens was Franciscus omstreeks Kerstmis in het klooster Van Poggio Bustone. Een grote menigte mensen was bijeen gekomen voor zijn preek. Hij zei toen: "Jullie denken, dat ik een heilige ben en daarom zijn jullie vroom hierheen gekomen. Maar ik verklaar hierbij openlijk, dat ik de vastenwet heb overtreden, want ik heb de hele veertigdaags vasten spijzen gegeten, die met spek waren klaar gemaakt". Hij had zich dat vanwege zijn zwakke gezondheid toegestaan, maar vond het eigenlijk genotzucht, zoals hij bij dergelijke zaken zo vaak deed.

Er is ook een souvenirwinkel. Hier krijgen we een stempelkaart van de vier kloosters van het Rietidal. Als je stempels hebt van de vier kloosters ontvang je een Patrimonium. De andere kloosters zijn: La Foresta, Fonte Colombo en Greccio.

De eerste stempel krijgen we in dit klooster.

We krijgen een plattegrond met de route langs deze kloosters.

Als we weggaan, bereiken we vrij snel het dorp. We vragen enkele malen naar de albergo. Een restauranteigenaar helpt ons. Hij heeft de sleutel van de Albergo La Locanda Francescana. Hij brengt ons erheen. De albergo ligt 500 m van het restaurant. Wij gaan vanavond in zijn restaurant eten. Na het douchen gaan we boodschappen doen. Het dorp ligt tegen de berghelling en heeft veel smalle straatjes. Het is dan ook weer klimmen en dalen.

Om 19.00 uur gaan we naar het restaurant. We zijn hier ook weer de enigen. Soms lijkt het wel of we alleen op de wereld zijn.

De restauranteigenaar is een bijzonder figuur. Hij wil ons van alles laten eten en drinken. We laten ons niets opdringen. We nemen een pasta en een huiswijn. Helaas voor hem.

De dag was zwaarder dan we vooraf dachten.

=====

Dag 20: 12 mei 2010. Poggio Bustone – Rieti: 18 km.

Vannacht ben ik vaak wakker geweest, omdat ik dacht, dat het hard regende. Later merkte ik, dat het lawaai was van het snel stromend water in goten vanuit de bergen.

Als ik opsta is het bewolkt, maar droog. We houden onze regenkleding bij de hand, in geval het gaat regenen.

We gaan eten in het restaurant en vertrekken om ca. 8.15 uur.

We volgen vandaag de markeringen van de route Caminno di Francesco. Het zijn geel-blaauwe bordjes in 2 richtingen bewegwijzerd. De Caminno di Francesco leidt langs veel kloosters. De afstanden naar de kloosters staan vaak op de bordjes aangegeven. Soms staat in het gele gedeelte ook nog de afstand naar het graf van St. Petrus in Rome (Tomba di Pietro Roma).

We lopen het plaatsje uit door een wirwar van straatjes en steegjes. Het is een leuk plaatsje, maar voor ons nog een doolhof. Een paar vriendelijke mensen wijzen ons de goede richting.

Het pad daalt snel en als we terug kijken, zien we hoe mooi dit dorp tegen een berghelling ligt.

De regen, die is voorspeld, blijft nog uit, want de zon schijnt volop.

Om 8.45 uur zijn we al gedaald naar 490 m. Het gaat snel.

We lopen over een dalende asfaltweg. Als we terug kijken, hebben we een mooi zicht op het achterliggende dorp en over het Rietidal met overal dorpjes en het meertje.

We dalen verder over een bergpad.

Via een asfaltweg komen we in San Liberato. Het is weer een dorp, dat tegen een berghelling ligt.

We drinken hier koffie. Daarna gaan we verder. We moeten een erg steil straatje in. Als we boven komen, zijn we in de buurt van de kerk.

Daar verlaten we het dorp. We hebben nu ca. 7 km afgelegd en het is nog 5 km naar het klooster La Foresta. Het is nu 10.15 uur.

Boven de bergen hangen zware wolken. Het is niet uitgesloten, dat we daar nog een staartje van mee krijgen.

We horen hier volop vogels fluiten. Het lijkt wel, dat de vogels meer bij de mensen leven, want in de natuur horen we ze bijna niet.

We volgen de Caminno di Francesco. Deze route is goed aangegeven middels de geel-blauwe borden en de houten bordjes met de tekst La Foresta, waaronder de afstand naar het klooster.

Na San Liberato gaan we eerst een tijd over een rustige asfaltweg. We kunnen hier een behoorlijk tempo aanhouden.

De verwachting is, dat we om ca. 11.30 uur in het klooster kunnen zijn.

We lopen door een gehucht en zien geen mensen, maar er lopen wel verschrikkelijk blaffende honden. Wat een herrie. Je zou hier wonen en er zouden elke dag 20 pelgrims passeren.

Het asfalt wordt een bospad, dat daalt.

We lopen in de schaduw, wat aangenaam is, want het is warm geworden.

Als we verkeerd dreigen te lopen, wijzen plaatselijke bewoners ons de goede richting.

We lopen door en na vrij lange tijd zien we weer eens een bord met aanwijzingen. We vervolgen het pad met een goed gevoel, dat we op de goede weg lopen.

We komen uit bij een zeer slecht pad. Het water komt in volle vaart naar beneden. Volgens het boek komen we op een goed geplaveid pad naar het klooster. Dit is nog het tegendeel.

Verderop wordt het slechte pad een geasfalteerd pad, als het klooster in zicht komt.

Als we bij het klooster aan komen, valt het klooster wat tegen. Het is wel mooi gelegen en er liggen mooie tuinen omheen.

De deur van het klooster staat open. We komen in de hal. Alle deuren zijn gesloten, behalve de deur naar de kapel. In de hal staat een mooi beeld van Franciscus met de wolf.

We gaan de kapel binnen. Daarna bellen we aan in de hal. Een zeer vriendelijke pater opent de deur. Ik vertel de man, dat wij 2 pelgrims zijn, onderweg naar Rome en vraag of we een stempel mogen ontvangen. Hij spreekt alleen Italiaans. Hij roept er een jongeman bij, die ons graag wil rondleiden. Mooi.

Hij komt uit Oostenrijk en spreekt goed Duits.

Eerst gaan we naar de kapel. Ten tijde van Franciscus was een gedeelte een kleine kapel. Het andere deel was woonruimte.

Later is van beide ruimtes een grote ruimte gemaakt, die als kapel ging dienst doen. Er kwam ook een nieuw altaar. Het oude gedeelte met altaar is bewaard gebleven. Daarna gaan we naar een gebouw, waar vroeger een grote bak is gemaakt. Deze bak was bestemd om druiven uit te persen. Hier is vroeger een wonder gebeurd.

Toen Franciscus in La Foresta verbleef, was ook paus Honorius op bezoek in Rieti. Omdat hij Franciscus graag mocht, ging hij bijna dagelijks met zijn gevolg bij hem op bezoek. Nu lag er naast het huis, waar Franciscus verbleef, een kleine wijngaard, die aan de kerk toebehoorde. Bijna iedereen, die Franciscus opzocht, ging naar de wijngaard, omdat de druiven net rijp waren en men er heerlijk kon rusten. Het gevolg was, dat de wijngaard bijna helemaal werd leeggeplunderd. Men at een paar druiven, nam ze mee of vertrapte de druiven. De priester van de kerk begon zich op te winden: "Ik zie dit jaar geen druppel wijn van mijn oogst!" Franciscus liet hem bij zich komen: "Beste man, wind je maar niet op, want je kunt er toch niets aan veranderen. Heb liever vertrouwen in de Heer, die jouw gastvrijheid zal belonen. Hoeveel manden oogst je in je beste jaren?" "Wel 12", zei de priester. "Zit dan niet te mokken en maak nu geen ruzie meer. Als je oogst minder dan 20 manden is, zal ik laten aanvullen wat ontbreekt". De priester kalmeerde. En God beschikte, dat hij 20 manden oogstte en geen mand minder, precies zoals Franciscus had gezegd. De priester was verbaasd en beschouwde het als een groot wonder.

Daarna gaan we naar een andere ruimte, waar een nisje is in de rotsen. In deze nis zou Franciscus vaak hebben gerust.

Tijdens de verdere rondleiding vertelt de jongeman, dat hier een aantal mensen tijdelijk wonen, die verslaafd zijn aan alcohol, drugs en mensen met andere grote problemen. Deze mensen verblijven hier soms wel een paar jaar. Door onderlinge gesprekken probeert men de mensen te genezen. Zij moeten met zijn allen ook de tuinen en gebouwen bijhouden. De mensen, die genezen zijn, worden ook begeleid als ze teruggekeerd zijn in de maatschappij.

Om 12.00 uur zegt de jongeman, dat hij even weg moet. Hij moet de kerkklok luiden. Na het klokluiden krijgen we een stempel en nemen afscheid van hem. Het was een leuke ontmoeting.

Als we het terrein af lopen, zien we de mensen aan het werk in de tuin.

We gaan op weg naar Rieti. Het is een dalende asfaltweg. Het is naar de stad een saaie weg van ca. 5 km.

Als we de rand van de stad bereiken, moeten we richting het centrum.

Het duurt een behoorlijke tijd eer we een hotel hebben gevonden. We zijn vroeg vandaag. Dus het is geen probleem.

Om 14.00 uur hebben we een hotel gevonden. De naam is Hotel Serano. Het is wel duur. Aan de andere kant van de weg staat een Mac Donald. Dus we moeten vanavond maar goedkoop uit eten.

Om ca. 16.00 uur gaat het verschrikkelijk hard regenen. We krijgen een paraplu van het hotel mee, als we boodschappen gaan doen. We drinken in de Supermercado ook nog koffie.

Ik kan een bericht plaatsen op de site op de computer van de receptie.

Om 19.00 uur gaan we eten bij Mac Donald. Daarna ga ik schrijven en om 21.00 uur gaan we naar bed.

=====

Dag 21: 13 mei 2010. Rieti – Greccio: 20 km.

Het is in Rieti toch nog even zoeken. Er klopt iets niet met de markeringen of er lopen 2 routes door elkaar.

Om ca. 8.00 uur lopen we op de juiste route. Het vertrek is via de Porta Roma, maar ons hotel ligt buiten de stadsmuren. Dus de poort hebben we gisteren al gehad.

Het heeft gisteravond en vannacht erg veel geregend. Nu is het droog, maar er wordt nog volop regen verwacht. Dus houden we de poncho bij de hand.

Het is vandaag Hemelvaart. We hebben geen idee hoe dit feest hier gevierd wordt. Moet iedereen werken of is iedereen vrij? Zijn de winkels open?

Het pad loopt eerst via een fietspad langs de rivier de Velino.

Als we eenmaal buiten de stad zijn, gaat het regenen. We trekken de poncho aan. Even later stopt het regenen weer en worden de poncho's weer opgeborgen.

We volgen de geel-blaauwe richtingsborden van de Caminno di Francesco.

Om ca. 8.45 uur gaan we richting de bergen, waar het klooster Convento di Fonte Colombo zich bevindt.

Bij het begin van de beklimming vallen weer de eerste druppels. We moeten over een puinpad. Het is weer zwaar aan het begin van deze dag. Het is steil en het water komt ons tegemoet.

We komen bij een kapelletje. Dan gaan we verder via een tredentrap. We kunnen vanaf hier het klooster al zien. De treden zijn spekglad door de regen en het mos, dat tussen de stenen groeit. Bovendien liggen er ook nog bladeren.

We arriveren bij het klooster. De deur van de kapel staat open. We kunnen binnen kijken.

Bij de deur bellen we aan. Er wordt door een pater open gedaan. Hij kijkt maar chagrijnig. Hij spreekt alleen Italiaans en doet helemaal geen moeite om met ons te praten. Ik vraag in 3 talen of iemand ons kan rondleiden. Het haalt niets uit. Hij kan geen goede volgeling van Franciscus zijn. Ik vraag dan maar om een "timbra" (stempel). Die wil hij ons nog wel geven. Na de stempel is hij meteen verdwenen. De honden, die hier rondlopen zijn aardiger dan de pater.

We maken enkele foto's en gaan dan maar verder. Wat een verschil met de ontvangst gisteren in het klooster La Foresta.

In dit klooster is het T teken in een gebrandschilderd raam te zien. Het zou door Franciscus zelf zijn gemaakt.

Franciscus werd van Assisi over gebracht naar Fonte Colombo voor een behandeling van zijn oogziekte. In Fonte Colombo brandde een arts zijn slapen uit in de hoop, dat zo de druk op Franciscus'ogen zou verminderen.

De chirurg kwam en liet het brandijzer in het vuur leggen tot het witgloeiend was. Franciscus wilde zich moed inspreken en zei daarom tegen het vuur: "Broeder Vuur, de Allerhoogste heeft je heel mooi gemaakt, en sterk, edel en nuttig. Wees in dit uur een beetje hoffelijk voor mij. Ik smeeke onze schepper je hitte wat te matigen, zodat ik je gloed kan verdragen". Franciscus maakte een kruisteken en wachtte af. De broeders, die bij hem waren, konden het niet aanzien en liepen weg. Alleen de arts bleef bij hem achter. Franciscus liet zich opgewekt en blij met het ijzer bewerken. Sissend drong het in zijn zachte vlees en brandde dat langzaam in vanaf het oor tot aan de wenkbrauwen. Toen de broeders weer terug waren, begon Franciscus te lachen en zei: "Kleinzielige kerels, waarom zijn jullie op de loop gegaan? Ik heb de hitte van het vuur helemaal niet gevoeld". Toen keerde hij zich tot de dokter: "Als het vlees niet gaar genoeg is, begin dan maar opnieuw".

Het is 9.30 uur en hebben nu ca. 7 km afgelegd. We dalen via een asfaltweg naar het dorp San Vincenzo. De aanwijzingen zijn niet geheel duidelijk, maar het lukt de route vervolgen.

We lopen door het volgende dorpje Piani di Santa Elia.

Er staat een bijzonder kerkje. De voorgevel bestaat uit grote kiezelstenen. De kerk is afgesloten. Vóór de kerk nemen we plaats op een bank om te eten.

Om ca. 11.30 uur begint het boven de bergen weer op te klaren.

Op weg naar Contigliana komen we 2 pelgrims tegen. Ze komen uit Slowakije en lopen in tegenover gestelde richting. Zij gaan vandaag naar Rieti. De vrouw loopt op blote voeten in sandalen, want haar schoenen zijn drijfnat.

We lopen over landwegen. Soms zijn ze goed, soms heel erg modderig. Het is weer opletten.

Om ca. 13.00 uur arriveren we in Contigliani. In de verte zagen we het dorp al liggen op een berg. Als we aankomen, lopen we door de stadspoort. Dit gedeelte ligt binnen de stadsmuren. Veel gebouwen zijn niet bewoond. Zelfs de kerk is niet meer in gebruik.

In een parkje eten we. Daarna gaan we verder door het gedeelte buiten de stadsmuren. De gebouwen zijn redelijk nieuw en modern.

We kunnen in een bar koffie drinken. We gaan daarna verder richting Greccio. We volgen nog steeds de Caminno di Francesco. Deze geel-blauwe aanwijzingen staan er voldoende.

Eerst is het pad goed beloopbaar, maar even later gaat het pad omhoog. We moeten weer opletten om geen water in de schoenen te krijgen. Soms moeten we over het weiland, omdat het pad over de gehele breedte onder water staat.

We passeren een oude abdij, die nu in gebruik zou zijn als hotel. Als we de ingang passeren zien we, dat dit niet meer het geval is. Er is niets te zien en de tuinen zijn in verval.

Als we naar de andere kant kijken, hebben we een mooi overzicht over het Rietidal. Het is erg mooi. We lopen nu al een paar dagen om het Rietidal heen. In het midden ligt het meer. Dit meer is voor ons een oriëntatiepunt om te zien, waar we lopen.

Het water komt ons nog steeds in overvloed tegemoet, als we stijgen.

Na enige tijd komen we bij een asfaltweg. We snijden een paar maal een stuk af, omdat we de haarspeldbochten afsnijden.

Als we voor de 4^e maal een haarspeldbocht hebben afgesneden, gaan we naar rechts. Dan is het nog 1 km naar Greccio.

We passeren een Mariakapel met watervallen. Heel mooi.

We arriveren in Greccio. Dit bergdorp is ouder dan Rome.

Bij het begin van het dorp staat Hotel Bellevue al aangegeven. We volgen de aanduiding en we komen vrij snel bij het hotel.

Er is een 2 persoonskamer vrij. Vanuit onze kamer hebben we weer een mooi uitzicht over het Rietidal.

Na de werkzaamheden gaan we de route verkennen voor morgen. Tevens bekijken we de 2 mooie kerken. Het is maar een dorp met een paar honderd inwoners, maar heeft wel 2 kerken, waarvan er een slechts een paar jaar geleden volledig is gerestaureerd.

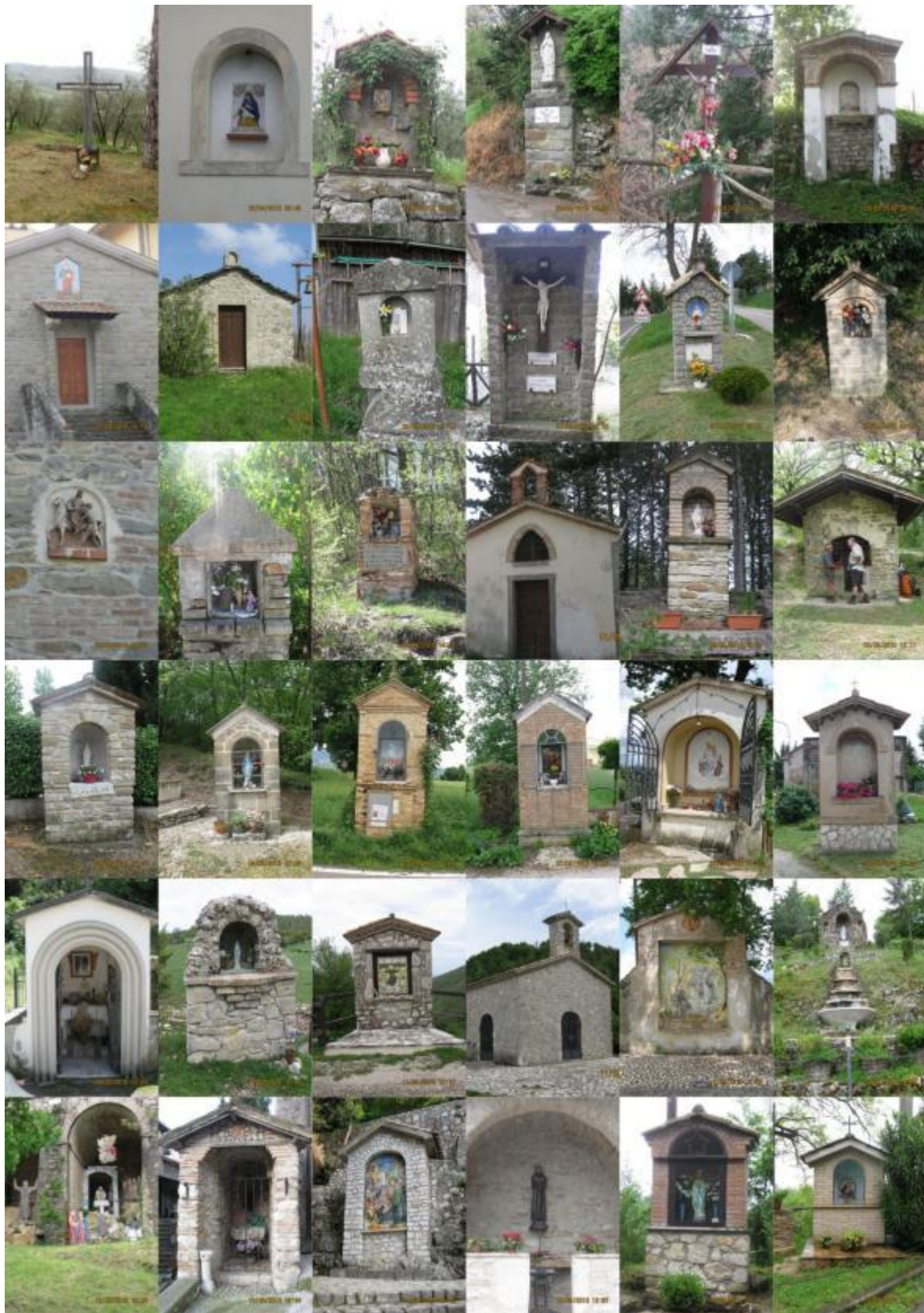
Om 19.00 uur kunnen we eten in het hotel. Net voor het eten treffen we 2 Duitsers uit München. We spreken af samen te eten.

Ze vertellen, dat zij vorig jaar in Polen een lange tocht hebben gemaakt. Het was een prachtige tocht door Silezië. Er wonen daar veel Duits sprekende Polen. Dat vonden ze erg leuk, want zij spreken alleen Duits. Beiden hebben bij Siemens gewerkt.

Ze vertellen ook, dat ze geslapen hebben in B&B van Emanuella. Zij waren ook veel later vertrokken, omdat Emanuella 's morgens ook zoveel praatte.

Om 20.30 uur zijn we klaar en gaan daarna naar bed.

=====

Kapellen onderweg.

Dag 22: 14 mei 2010. Greccio – Strocone: 13 km.

We gaan eerst naar het klooster van Greccio. Dit is het laatste klooster in het Rietidal. Het is ca. 2 km lopen over een asfaltweg.

Het weer ziet er goed uit vandaag. De zon schijnt zelfs. Dat hebben we al enige dagen niet meer mee gemaakt. Dus we vertrekken in zomertenuue.

Het laatste stuk van de weg naar het klooster gaat over een steile trap.

Franciscus was eens in Greccio, toen een broeder hem een haasje bracht, dat in een strik was geraakt, maar nog leefde. Franciscus kreeg medelijden en zei: "Mijn haasje, mijn broertje, kom eens bij me. Wat heb je je toch voor de gek laten houden!" Toen de broeder het haasje losliet, sprong het meteen op Franciscus' knieën. Daar bleef het rustig zitten. Toen Franciscus het naar het bos terug wilde laten gaan, sprong het opnieuw op zijn schoot. Toen dit een paar keer gebeurd was, gaf hij ten slotte zijn broeders opdracht het naar het naburige bos te brengen.

Als we bij het klooster aankomen, kunnen we de kerk in, omdat de deur open staat. Dan komt een zuster naar ons toe om onze stempelkaart van het Rietidal te completeren. We krijgen een korte rondleiding door wat ruimtes. Daarna is ze plots verdwenen. Het blijkt dan ook, dat we na de volgende deur weer buiten staan.

Het vervolg van onze route gaat weer met een steile trap omhoog.

De stijging is hier van 200 m naar 850 m. We lopen dit gedeelte over een geplaveid pad.

Als we boven zijn, hebben we voor de laatste maal een mooi uitzicht over het Rietidal en over het dorp Greccio.

Daarna gaan we verder over een mooi breed pad. Het gaat prima, alles is in orde.

Om ca. 10.30 uur naderen we de plaats Prati. We lopen eerst tussen 2 bergen door. Het is hier ca. 13 graden.

Net vóór Prati komen we 4 pelgrims tegen uit Duitsland. Zij zijn in Assisi gestart. Zij zijn onderweg naar Greccio. Zij hebben afgelopen nacht gelogeerd in Strocone in het hotel St. Francesco, waar wij ook heen gaan.

In Prati drinken we koffie in een bar. Het is hier een grote bende. Er wordt verbouwd, terwijl de klanten worden bediend.

We lopen het dorp uit en lopen weer 3 km over asfalt. Halverwege komen we 3 pelgrims tegen, die hetzelfde doen als de vorige. Het is een Italiaan met 2 vrouwen uit Oostenrijk. De Italiaan spreekt goed Engels. Dat komt niet vaak voor.

Het lopen gaat goed. De weg is licht dalend.

Om ca. 11.30 uur gaan we van het asfalt af en gaan

de route Sentiero Francesco volgen. Volgens het boek is het een slecht dalend puinpad.

Het is inderdaad erg slecht en gevaarlijk. Het is een pad met grote brokstukken puin en gaat vrij steil naar beneden.

De lucht betreft en we vrezen, dat we nog een bui zullen krijgen.

Om ca. 12.00 uur zijn we afgedaald naar een hoogte van ca. 580 m. Het pad blijft lastig. We passeren een kapel met een afdak. Hier gaan we op een bank zitten om te eten. Jef gaat de klok luiden, omdat het 12.00 uur is, zegt hij.

We passeren een kapelletje ter herdenking aan het overlijden van een jongeman van 18 jaar. Hij is op 10 mei vorig jaar overleden. Het staat er vol met bloemen.

Even verder zien we Stroncone op een rots liggen. Het pad wordt nu beter beloopbaar.

We komen bij een weg, die we oversteken. Even later nog een keer. Dan moeten we een asfaltweg volgen naar Stroncone.

Stroncone ligt op een rots, zoals meerdere plaatsen hier. We lopen langs het dorp.

We vragen naar Hotel San Francesco. Het is een paar kilometer buiten het dorp. We vragen het een paar maal tot we bij het hotel zijn.

Om ca. 13.30 uur arriveren we bij het hotel. Aan de deur hangt een telefoonnummer, dat ik bel. Om ca. 14.00 uur zijn we binnen.

Na de werkzaamheden gaan we de route bekijken voor morgen. Het is snel duidelijk hoe we morgen verder moeten. Daarna gaan we op zoek naar een supermarkt. Helaas, die is nog gesloten.

We passeren een bar, waar 2 pellegrina's op een terras zitten. Het zijn Duitse dames en komen uit Augsburg. Ze zijn gestart in Assisi.

Terwijl ik schrijf, doet Jef de boodschappen. De 2 Duitsers uit München arriveren ook in het hotel.

Om 20.00 uur gaan we eten. We nemen een pelgrimsmenu. Het bestaat uit spaghetti, een kotelet met aardappelen. Het geheel is erg vet. De maaltijd ligt meteen zwaar op de maag.

Om 21.00 uur zijn we klaar en gaan naar bed.

=====

Dag 23: 15 mei 2010. Stroncone – Calvi dell’Umbria: 24 km.

Het heeft de gehele nacht geregend. De voorspelling op TV is, dat het ook vandaag veel zal regenen. Het regent al flink. We hebben de regenkleding al aangetrokken.

Het is zaterdag. Dus het is niet druk op de weg.

We lopen over een asfaltweg naar Coppe. Bij een kerkje, net in het dorp, gaan we linksaf. We lopen nu op een hoogte van ca. 310 m. We komen bij een asfaltpad, dat we oversteken.

Even later komen we bij een breed riviértje, dat we over zouden moeten steken. De stapstenen liggen ca. 60 cm onder water. Bovendien stroomt het water erg snel. We kijken links en rechts of het mogelijk is ergens anders over te steken. Het maakt allemaal niet uit. Het is steeds hetzelfde probleem.

Goede raad is duur. We zijn het er over eens, dat we hier niet kunnen oversteken.

We bekijken de kaarten wat de mogelijkheden zijn. Er is maar een

mogelijkheid. Dat is terug gaan naar de asfaltweg. Op onze kaart kunnen we zien, dat we via de asfaltweg met een omweg van ca. 5 km ook in Villa di Vasciano kunnen komen. Daar kunnen we weer verder op de route.

We gaan op pad over de weg naar Lugnola.

Het is nu ca. 9.30 uur. We vragen waar de splitsing van wegen is, zodat we in Villa di Vasciano kunnen lopen. Om 10.45 uur bereiken we de splitsing. We eten wat onder een afdak bij een Supermercado. We vragen wat de afstand is naar Villa di Vasciano. Het is ca. 5 km.

We gaan weer verder door de regen. De weg stijgt enigszins.

Om 11.45 uur bereiken we Villa di Vasciano en ook het punt, waar we weer de route kunnen gaan volgen.

Het is meteen een steile klim. Er lijkt geen eind aan te komen.

We zijn op weg naar het klooster Lo Speco. Het klooster ontleent zijn naam aan een grote rotsspleet, waarin Franciscus heeft gebeden en gemediteerd.

Als we bij het klooster komen, gaan we eerst op een bank onder een afdak zitten om te eten. We trekken onze poncho uit en onze jassen aan. Het is hier erg koud. Bovendien zijn we, ondanks de poncho, behoorlijk nat geworden.

We zitten vlakbij de kapel. We gaan de kapel bezoeken. Er lopen wat toeristen in en uit de kapel. Als we zitten te eten komt een pater naar ons toe. Hij vraagt of we een stempel willen. Hij neemt onze paspoorten mee. Als hij terug komt vragen we de afstand naar Calvi. Hij weet het niet, want hij is hier tijdelijk en is hier in retraite gedurende 2 maanden. Hij is missionaris in Congo.

We lopen nog door het klooster, zover het mogelijk is.

Als we onze route vervolgen moeten we weer meteen klimmen. We moeten naar een plateau, dat op ca. 600 m ligt. Het is een slecht pad met veel grind en water, dat over het pad naar beneden stroomt. We lopen langs de rand van het pad. Het blijft maar regenen.

Om 13.45 uur klimmen we nog steeds. We lopen nu op ruim 700 m.

Het is wel goed opletten. Er zijn geen aanwijzingen en we lopen op de vage aanwijzingen uit het boek. We hebben het gevoel, dat we geluk hebben, dat het steeds goed gaat.

Om ca. 15.00 uur komen we bij een asfaltweg, die we moeten volgen. Het is nog ca. 7 km naar Calvi.

Vanaf nu gaat het dalen naar Calvi. We kunnen flink doorlopen. Het blijft maar regenen. Soms staat de weg helemaal blank.

Hier staan zo nu en dan aanwijzingen. Eigenlijk is het niet nodig, want het is een rechte weg.

Om 16.15 uur zijn we bij de stadsmuur van Calvi.

We willen naar Agriturismo San Carlo, die ca. 3 km buiten Calvi ligt. We drinken eerst koffie. Toevallig is de zoon van de eigenaar van de Agriturismo ook in de bar. Hij brengt ons weg.

Om 17.00 uur arriveren we er. We hebben een woning voor ons alleen.

Als we binnen zijn, gaan we eerst zorgen, dat we onze natte kleren kunnen drogen op de verwarmingselementen.

Het is heerlijk douchen na zo'n regendag.

Om ca. 19.00 uur worden we weer opgehaald door de zoon, die ons naar het restaurant van de Agriturismo brengt. We eten vandaag pasta. Het is er erg gezellig. De bediening doet hun best een beetje Engels te praten en wij, met behulp van het boekje, een beetje Italiaans. Het lukt allemaal. Zij vertellen, dat de verwachting is, dat het morgen weer zal regenen. Vanaf maandag zou het beter worden.

Om 21.15 uur zijn we terug in ons huis. De kleren drogen goed op de verwarming.

=====

Dag 24: 16 mei 2010. Calvi dell'Umbria – Poggio Mirteto: 35 km.

Om 7.00 uur vertrekken we te voet vanaf de Agriturismo. De zoon zou ons om 8.00 uur ophalen en naar Calvi brengen. We vertrouwen het niet helemaal. Gisteren was hij later om ons naar het restaurant te brengen, dan afgesproken was en hij was er niet om ons na het eten terug te brengen. Een personeelslid heeft ons toen teruggebracht.

Het is 3 km lopen naar Calvi. Het regent weer, als we vertrekken.

We hebben besloten een alternatieve route te nemen, omdat er weer 2 riviertjes zijn op de route. Vanwege de ervaringen van gisteren, nemen we geen risico. Het is te koud om te zwemmen. Hierdoor lopen we waarschijnlijk de gehele dag over asfaltwegen.

Om 7.45 uur arriveren we in Calvi. We lopen door de stadspoort over de Via Roma door het oude gedeelte.

Aan het eind moeten we via trappen naar beneden. Het zijn ca. 580 treden. Een gedeelte van de treden is onlangs vernieuwd. Het ziet er netjes uit. De oude treden zijn echt aan vernieuwing toe.

We dalen ca. 120 m. Dus dat gaat snel.

Als we Calvi hebben verlaten, zijn we snel in Santa Maria Maddalena. Aan een echtpaar vragen we, welke weg we moeten nemen naar Montebueno. Ze wijzen resoluut aan, dat we de weg moeten oversteken. Dat doen we dus. Ondanks de regen hebben we flink de pas in. We vragen de weg nog een keer aan een vrouw. Zij zegt, dat we verderop linksaf moeten. Deze weg loopt dood bij een boerderij. Ik vraag aan de boer waar we exact zijn. Hij zegt, dat we helemaal verkeerd zijn. Aan zijn Italiaanse uitleg concludeer ik ook, dat we helemaal verkeerd lopen en dat we terug moeten. We balen heel erg.

Wij lopen met lood in de schoenen terug tot in Santa Maria Maddalena. Na 1,5 uur zijn we weer terug bij de splitsing, waar we voor de 1^e maal de weg gevraagd hebben. We vragen, voor alle zekerheid, nog een keer welke weg we moeten nemen.

Daar gaan we weer. Om ca. 10.45 uur zijn we in Montebueno. We drinken hier koffie met een broodje. We gaan nog langs een bakker. Ondanks, dat het zondag is, zijn hier toch de winkels open. Als we in de bar zijn, stopt het regenen. De poncho wordt weer opgeborgen.

We gaan weer verder naar Tarano. Het is een heel oude plaats en heeft een stadspoort. De stadsmuren zijn verdwenen.

We lopen steeds over asfalt. Links en rechts van de weg staan veel druiven en olijven met op de achtergrond de bergen. In de bergen regent het waarschijnlijk flink, want er hangt een zware bewolking. Het is hier redelijk vlak. Om ca. 13.00 uur zijn we in Selci. Ik verwacht, dat we nog ca. 15 km moeten lopen naar Poggio Mirteto. We zullen om ca. 17.00 uur in Poggio Mirteto zijn. We lopen nog gedeeltelijk door Selci. Om 14.30 uur gaat het weer regenen. De poncho kan weer aan. Soms vragen we aan

iemand of we wel goed lopen.

Vóór Gavignano vragen we het nogmaals. De man zegt, dat het nog ca. 10 á 12 km is. Hij zegt, dat het teveel is om te lopen. Wij geloven hem, maar lopen verder.

Om ca. 16.45 uur nemen we de laatste afslag naar Poggio Mirteto. We weten niet hoeveel kilometer het nog exact is. In de verte zien we het stadje op een heuvel liggen. We zetten er flink de pas in.

Om 17.15 uur lopen Poggio Mirteto binnen.

Vanaf de weg zien we beneden de Albergo Pepito liggen.

We moeten eerst nog flink dalen alvorens bij de albergo te komen.

Om 17.30 uur zijn we binnen.

Het was een hele tocht vandaag, 35 km over asfalt met rugtas en regelmatig regen.

Om ca. 20.00 uur gaan we eten in het nabij gelegen restaurant. We eten gegrild vlees met frites. Het smaakt uitstekend.

=====

Dag 25: 17 mei 2010. Poggio Mirteto – Monte Libretto: 26 km.

Als we vertrekken, is het goed weer, maar het is wel zwaar bewolkt. Op TV zagen we, dat het zou gaan regenen. De regenkleding houden we bij de hand. Vannacht heeft het heel veel geregend. Ik werd er steeds wakker van.

We doen vandaag een dubbele etappe. We lopen niet tot Farfa, maar tot Monte Libretto. Het wordt een redelijk vlakke route.

Ik heb een B&B gereserveerd in de buurt van Monte Libretto.

Vanmorgen hebben we op TV gezien, dat er problemen zijn met het vliegverkeer door de aswolk vanuit IJsland. Ik hoop, dat dit vrijdag over is.

We lopen Poggio Mirteto uit. Het is eenvoudig. De weg voor de albergo komt uit op de weg in de richting Farfa.

We zullen vandaag gedeeltelijk de route uit het boek volgen en gedeeltelijk langs de weg.

We lopen langs de weg naar Farfa.

Langs de weg staan soms hoge cactussen van wel 2 meter hoog, vol met knoppen.

Voor 9.00 uur zijn we in Farfa. Hier drinken we koffie en willen verder volgens de route. Volgens het boek moeten we een grote steen aantreffen met een T-teken. We zien wel een steen, maar geen T-teken.

We kiezen maar voor het asfalt. We hebben geen zin in dolen.

We volgen de weg en zien, dat het nog 5 km is naar Canneto. Even later weereen bord, maar er staat op, dat het nog 6 km is. Even later weer een bord met 6,5 km. Zouden we in de verkeerde richting lopen?

Dit schiet niet op.

Even verder komt de route uit het boek op deze weg. De weg loopt van Farfa naar Sabina met veel haarspeldbochten, omdat er toch wel veel stijging is.

Het is goed. Om ca. 12.00 uur is het ca. 22 graden. We lopen weer in het zomerse tenue. Zittend in de zon eten we ons brood. Dat is toch minstens een week geleden.

We lopen door het dorp Montegronotte. Daarna gaan we verder naar Canneto.

Om ca. 13.30 uur zijn we in Canneto. We lopen door het langgerekte dorp.

In het boek staat, dat we op een kruising van de Via Roma en de Via XXV Aprile rechtsaf moeten.

Er is geen viersprong, maar een driesprong. We gaan weer terug naar de asfaltweg. Het is erg vervelend, dat de route niet gemarkeerd is, maar het wordt nog vervelender, als dan ook de beschrijving in het boek niet klopt. Een stukje verder komt de route ook op de weg, die wij lopen. We lopen weer op de Via Roma. We lopen onder een viaduct van de Superstrada. We verlaten hier de provincie Rieti en komen in de provincie Roma.

Voorbij het viaduct verlaten we deze weg en gaan over een landweg verder. Daarna moeten we over een pad tussen 2 olijfgaarden. Er is geen pad te zien. We lopen dan maar tussen de olijfbomen naar de andere kant. Het lijkt hier wel Zeeuwse klei.

Aan het eind van het land gaan we over dezelfde grond omhoog, in de hoop, dat we ergens op de route uitkomen. Aan het eind van deze akker komen we uit bij een elektriciteitshuisje. Dit klopt met het boek. Het is ongelooflijk, dat we hier goed uitkomen.

In de verte zien we Monte Libretto liggen op de top van een bergje.

Vanaf hier klopt de beschrijving met de werkelijkheid.

We komen bij een asfaltweg en komen bij een kerkhof. We gaan naar het kerkhof. Het is een kerkhof met alleen urnen. Het zijn er vele honderden.

Daarna gaat het even flink klimmen naar Monte Libretto. Het laatste gedeelte zouden we via een trap het dorp moeten bereiken, maar er is geen trap te zien. We zien wel een steile helling. Deze bestijgen we en komen op het marktplein uit.

In een bar bellen we B&B Regilio Village. De B&B ligt in het dorp Morricone. Na 15 minuten komt Regilio ons ophalen. Morricone ligt ca. 5 km van Monte Libretto. Om 15.30 uur zijn we in de B&B. De kamer is erg mooi, maar dat mag ook wel voor deze prijs. Als we net de was hebben opgehangen, begint het te druppelen. We hangen de was binnen op. Er is geen verwarming. Dus het drogen zal niet meevallen. Na de werkzaamheden gaan we

boodschappen doen. Als we in de winkel, zijn begint het erg hard te regenen. We kunnen er niet door. We wachten onder een luifel. Dit duurt wel een uur. Als het regenen iets minder is geworden, gaan we terug naar de B&B. We zijn behoorlijk nat.

Om 20.00 uur gaan we eten in een restaurant. Het regenen is opgehouden. We eten in het dichtst bijzijnde restaurant.

We bestellen vlees met frites. We krijgen een lap vlees, dat 2/3 van ons bord bedekt. Het smaakt heerlijk.

Jef begint tegen de kok over Schneijder en van Basten. De man wordt helemaal enthousiast. Zo maakt Jef veel Italiaanse vrienden, behalve als het fans zijn van Roma. Dan prijzen ze Davids.

Om 21.00 uur gaan we terug naar ons B&B.

=====

Dag 26: 18 mei 2010. Monte Libretti – San Angelo Romano: 16 km.

Om 8.00 uur kunnen we eten. Niet eerder, want Regilio wil verse croissants halen bij de bakker. Het ontbijt is, ondanks een verse croissant erg sober. Als ik om een 2^e capacino vraag, zegt Regilio, dat het kan, maar dan de koffie extra betaald worden. Dit kost dan 1,50 euro. We nemen geen 2^e kop koffie. Dit hebben we nog niet eerder mee gemaakt. Wij vinden Regilio steeds onsympathieker. Om 8.30 uur worden we weer in Monte Libretti afgezet. We vervolgen onze tocht. We vinden Regilio te zakelijk op diverse onderdelen. Zeker voor het bedrag, wat per nacht betaald moet worden. We vertrekken via de Via Roma. Praktisch elke plaats heeft wel een straat, die Via Roma heet. Volgens de berichten wordt het vandaag een mooie dag met volop zon. Vandaag gaat de route in hoofdzaak over asfalt. De flinke regen van gistermiddag en avond zou de paden zeker veel slechter hebben gemaakt.

Na een paar kilometer moeten we van de verkeersweg af en lopen over de Strada Momentana. Dit is een van de oudste wegen naar Rome. Het is hier erg rustig met weinig verkeer. Het landschap wordt hier in hoofdzaak bepaald door druiven- en olijfgaarden.

Het wordt steeds warmer. Het is windstil en het is al vroeg 20 graden. De lucht is helder, alleen in de bergen is nog bewolking. Misschien regent het daar nu wel.

We passeren kort na elkaar 3 bruggetjes. Het

heet hier dan ook de "Tre Ponti".

Aan het eind van deze weg komen we weer bij een verkeersweg. Het is dan nog ca. 5,5 km naar Hotel Sylvan in Saint d'Angelo Romano. Het is een drukke verkeersweg. We lopen stevig door.

We gaan koffie drinken in een bar langs de weg. De bar heet La Sabina Romana. Weer een mooie naam.

We denken er over om toch door te gaan naar Rome. Maar dan met de bus, omdat de weg steeds drukker en gevaarlijker wordt.

Volgens de ober komt de bus om 12.00 uur langs, maar de bus is er om 12.45 uur nog steeds niet. We besluiten door te lopen naar Hotel Sylvan. Dan komt de bus toch nog, maar deze bus gaat niet naar Rome. De halte naar Rome is verderop. We gaan weer lopen. We arriveren bij het hotel, alvorens we een bushalte hebben gezien. We besluiten toch in het hotel te overnachten. Morgen kunnen we om 7.30 uur met de bus naar Rome. Het is een mooi hotel. We gaan de kleren drogen, want dat is gisteren niet gelukt.

We wandelen een stukje. Rond het hotel is niets te zien. Er is een zwembad, maar nog niet in gebruik. Het is een hotel, misschien wel met 100 kamers. Wij zijn praktisch de enige gasten. Het hotel ligt aan een drukke verkeersweg naar Rome en het staat hier alleen, zonder andere bebouwing. Er is verder niets te beleven. Om 19.30 uur gaan we eten in het restaurant van het hotel. Er zijn maar enkele gasten. Voor 10 euro hebben we heerlijk gegeten en gedronken.

Morgen is het de laatste dag. Morgenvroeg rijden we met de bus naar Stazione Tiburtina in Rome.

=====

Dag 27: 19 mei 2010. San Angelo Romano – Rome Sint Jan in Lateranen: 5 km.

We kunnen de buskaartjes in het hotel kopen.

De bus zou om 7.30 uur bij het hotel langs komen, maar hij komt pas om ca. 8.00 uur.

De bus rijdt de route, die wij zouden moeten lopen. We zijn blij, dat we in de bus zitten en niet langs de weg lopen.

Het is erg druk, regelmatig langzaam rijdend verkeer. Bovendien staat de witte streep ongeveer op de rand van de weg. Het zou levensgevaarlijk zijn.

We stappen uit bij Stazione Tiburtina. Daarna willen we lopend naar de kerk Sint Jan in Lateranen. Dat is nog ca. 5 kilometer.

Het is niet altijd duidelijk hoe we moeten lopen. We vragen het een paar keer.

Als we op de goede route lopen, kunnen we met de omschrijving uit de voeten. We lopen door enkele tunnels en via de Via Tiburtina tot het Piazzale San Lorenzo. We lopen door de stadspoort Porta Maggiore, die een onderdeel is van de oude Romeinse stadsmuur.

Via de Viale Carlo Felice lopen we naar het grote bronzen monument van Franciscus met iets verder de Sint Jan in Lateranen.

In deze basiliek zetelde in de tijd van Franciscus de paus. Franciscus liep met zijn medebroeders van Assisi naar Rome en kreeg in deze kerk van de paus de fel begeerde goedkeuring van zijn orderegel. De absis van de basiliek toont een

mozaïek, waarop Franciscus is afgebeeld tussen Petrus en Maria.

We komen bij het beeld van Franciscus. Het is een indrukwekkend beeld.

We zijn blij, dat we zijn aangekomen en laten even onze gedachten gaan over wat we hebben gedaan.

Het zat niet altijd mee, soms zwaar, maar we voelen ons toch blij.

We maken foto's en we laten ons fotograferen.

We brengen een bezoek aan de basiliek. Het meest opvallend is het altaar, de mooie beelden en het prachtige plafond. Wat een overdaad!

Na het bezoek lopen we naar Stazione Termini. We gaan met de metro naar ons hotelletje, dat Jac voor ons heeft gereserveerd bij zijn vertrek.

We laten hier onze rugtassen achter. Daarna gaan we naar het Sint Pietersplein, dat op loopafstand van het hotel ligt. Op het voorplein is het erg druk. Er staat wel een rij van een paar honderd meter met mensen, die de Sint Pieter willen bezoeken. De Sint Pieter willen we morgen bezoeken.

We gaan op zoek naar de kerk van de Friezen. Het is even zoeken, maar we vinden de kerk. Het hek is afgesloten. Jammer! Aan het hek hangt een briefje met een 06 telefoonnummer. Dus dat moet Nederlands zijn. Ik bel dit nummer. Ik krijg een Nederlandse priester aan de lijn.

We kunnen morgen terecht in de kerk Santa Maria Maggiore tussen 9.00 en 11.00 uur bij biechtstoel 3. Dat spreken we af.

Daarna gaan we terug naar het hotel en zetten nog een bericht op de site.

=====

Dag 28: 20 mei 2010. Rome

We gaan op tijd naar de kerk Santa Maria Maggiore. Het is een mooie kerk met veel fresco's en wandbeschilderingen.

Biechtstoel 3 is bezet. Het is druk met mensen, die gaan biechten. Er is zelfs een rij met wachtenden.

Als wij moeten wachten tot iedereen gebiecht heeft, dan zijn we hier nog even.

Terwijl de priester de biecht afneemt, gaat de deur een stukje open. De priester heeft ons gezien.

Als de zuster gebiecht heeft, wenkt hij ons.

We krijgen van de priester de oorkonde van het Willebrord Centrum, ingevuld en ondertekend.

Hierna lopen we naar het Colosseum en bezoeken nog de St. Pieter.

Als we in de St. Pieter aankomen, begint een H. Mis. We wonen deze bij.

Hiermee is onze Franciscaanse Voetreis volbracht

Morgenvroeg vertrekt ons vliegtuig weer naar Nederland.

Nawoord.

Onze tocht is weer volbracht. Het is goed verlopen. Het weer heeft ons soms een beetje in de steek gelaten.

De steden en dorpen zijn meestal erg liefelijk. Ze zijn vaak al vele eeuwen oud met de ingangspoorten en stadsmuren.

De grillige natuur met de vele dorpen tegen de berghellingen.

De Italianen hebben wij ervaren als aardige, behulpzame mensen, die bijna altijd bereid zijn te helpen, indien nodig.

Het boek met de vele bijlagen met wijzigingen was na Assisi soms wel een probleem. Het is noodzakelijk erg goed te lezen en op te letten op de aanwijzingen. Ondanks onze zorgvuldigheid zijn we meerdere malen van de route geraakt met alle gevolgen van dien. Dit vraagt zo veel aandacht, dat dit wel eens ten koste gaat van het genieten van de omgeving.

Het is jammer, tijdens zo'n tocht, dat onze kennis van de Italiaanse taal zeer beperkt is. Het vrijelijk communiceren met Italianen is dan onmogelijk. Er zijn maar weinig Italianen, die de Engelse of Duitse taal meester zijn. Ondanks deze handicap is het ons weer gelukt deze tocht zonder problemen te doen.

Het zesdaagse gezelschap van Jac was voor ons een aangename afwisseling. En naar we begrepen is het Jac ook goed bevallen.

Er zijn meerdere plaatsen, die ik nog zou willen bezoeken, zoals Assisi en natuurlijk Rome.

De sfeer tussen Jef en mij was weer goed. Er zijn geen bijzonderheden voorgevallen. Tijdens de tocht vullen wij elkaar goed aan. In de loop der jaren is er automatisch een taakverdeling ontstaan, zonder dat we daar bewust in gestuurd hebben. Dit zal zeker niet onze laatste tocht zijn.

=====

Rome

te voet/ of met de fiets
vanuit Nederland

Florence

Het bestuur van het Willibrordcentrum
in de kerk van de Friezen te Rome
verklaart hierbij dat

(naam) Jan Aartsen

(adres) Pas Buiten 25

(woonplaats) Etten-Leur

in het jaar 2010

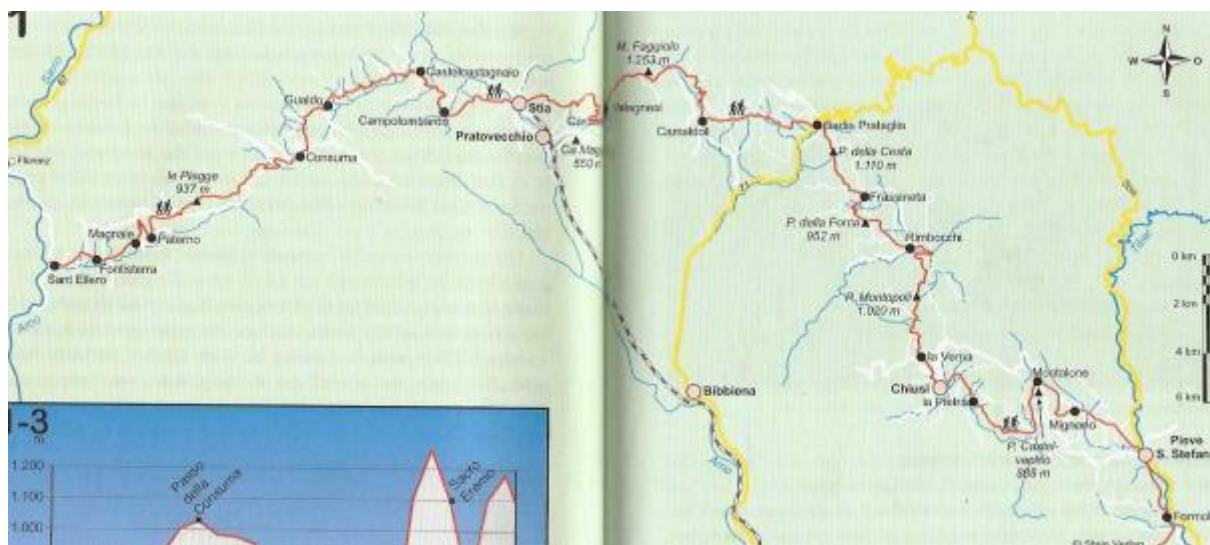
de pelgrimage naar de heilige stad
Rome
heeft voltooid.

[Signature]
rector
Friezenkerk

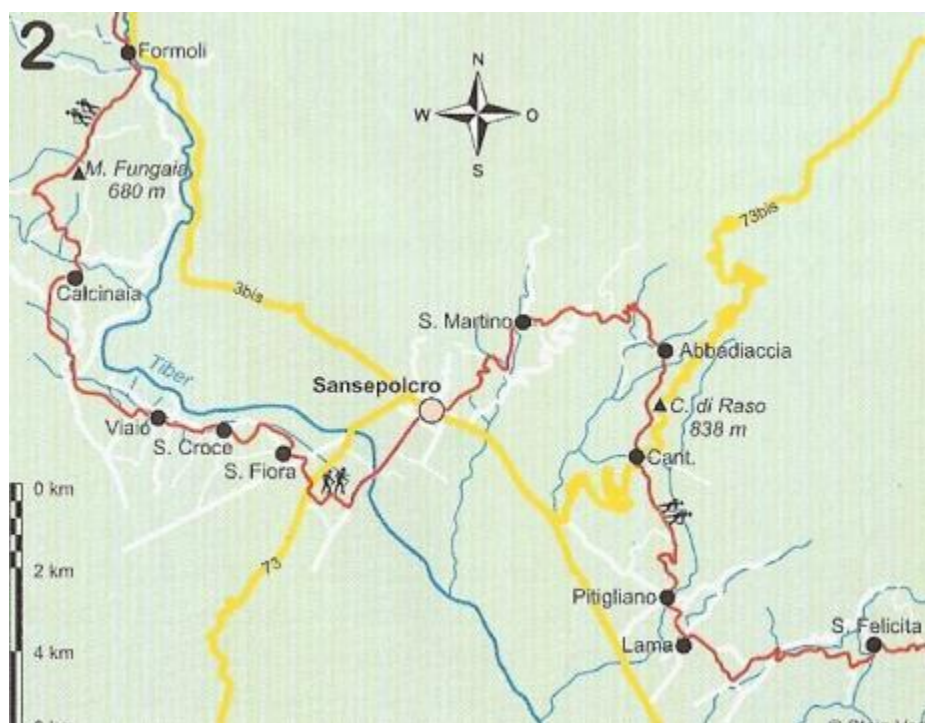
Oorkonde of Testamonium

Gedetailleerde route (niet op schaal). Voor totaaloverzicht zie Route (pagina 6)

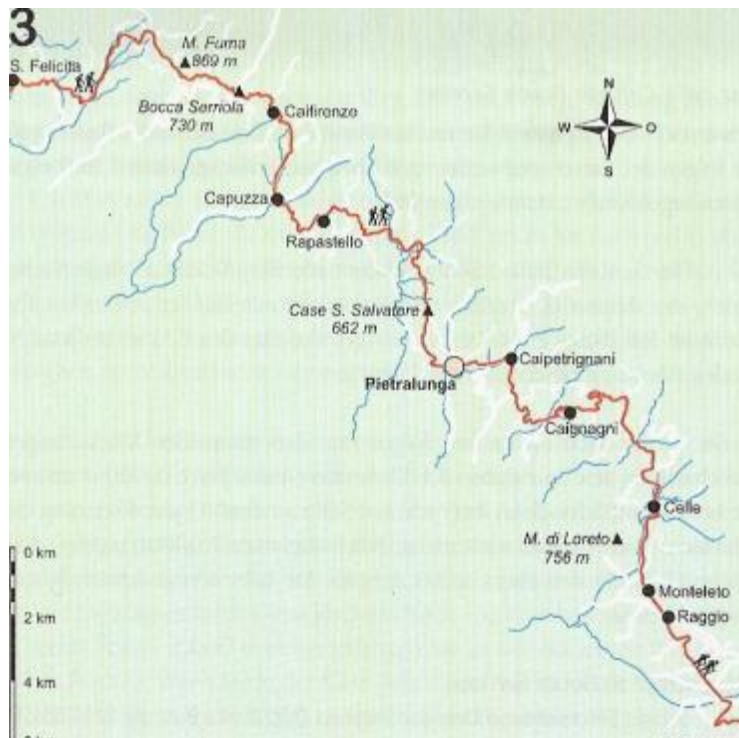

Route dag 1 – dag 5

Route dag 6 – 7/8

Dag 7/8 – dag 9

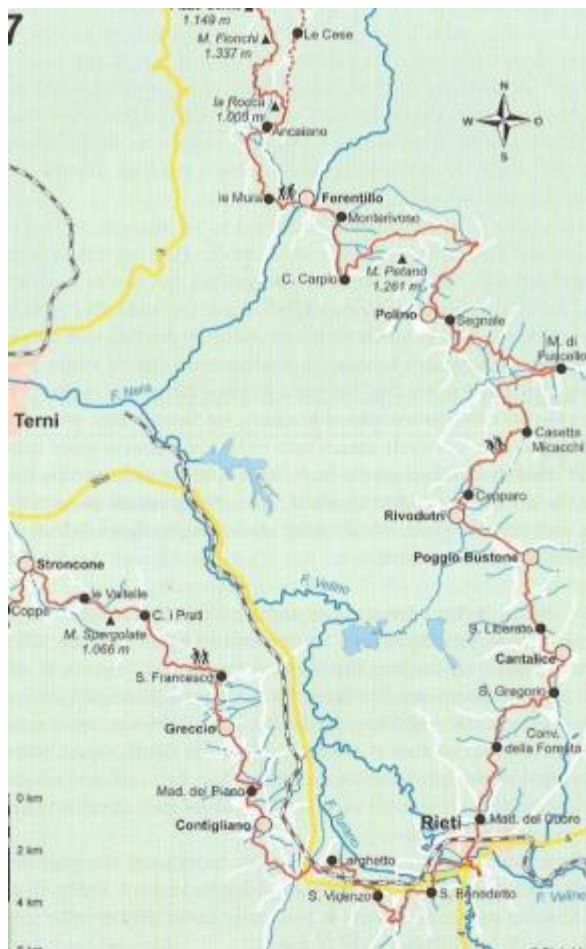
Route dag 9-12

Route dag 13 – 15/16

Route dag 15/16 – 16/17

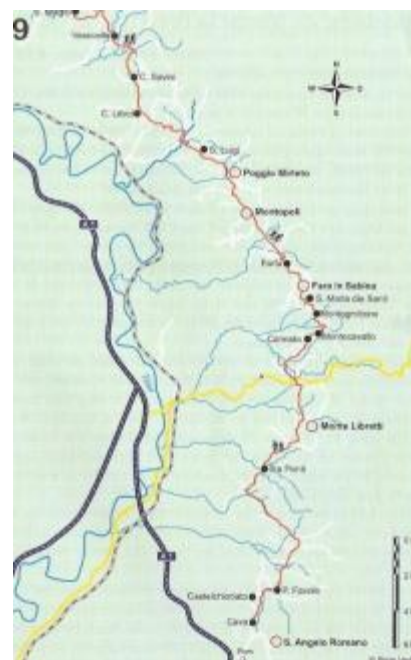
Route dag 16/17 – dag 22

Route dag 22 – dag 22/23

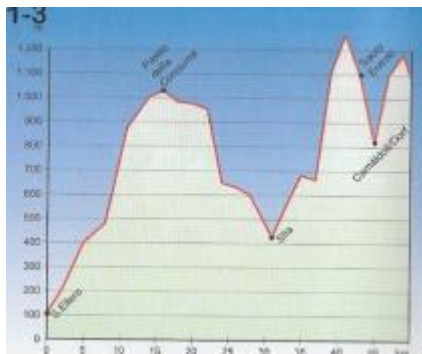
Route dag 22/23 – 23/24

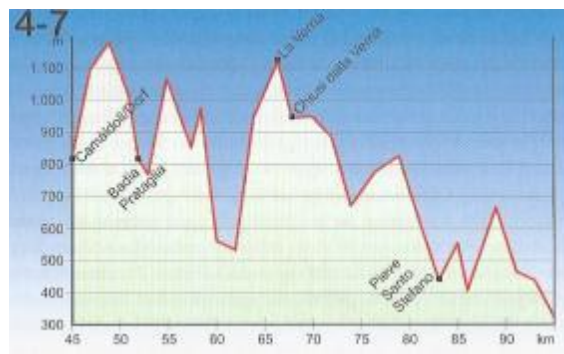
Route dag 23/24 – 26

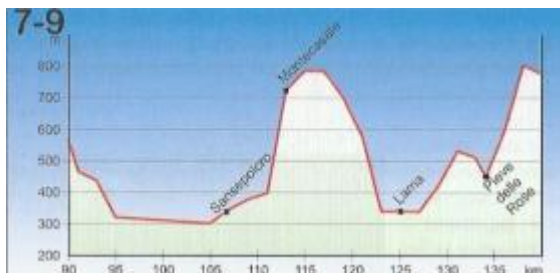
Hoogteprofielen.

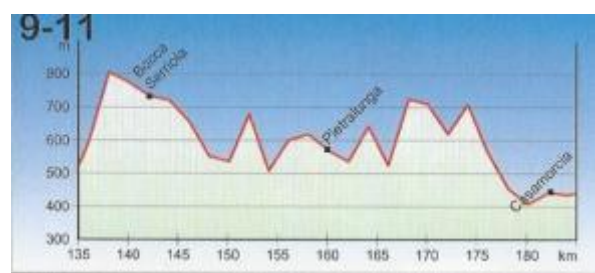
Dag 1 – ¼

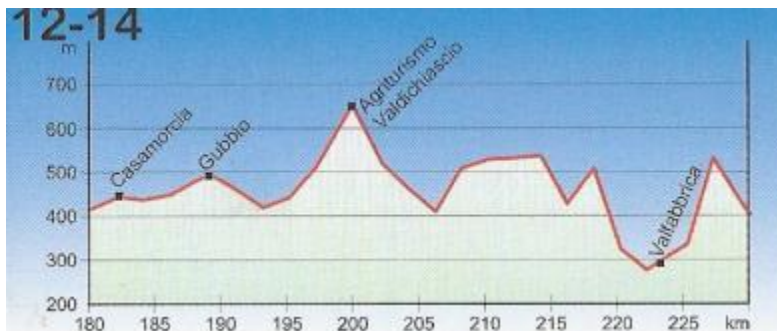
Dag 3/4 - 6/7

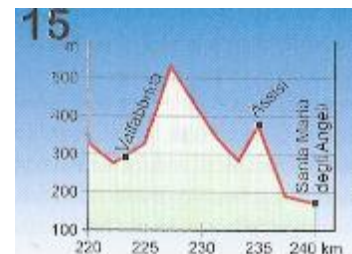
Dag 6/7 – 8/9

Dag 8/9 – 10/11

Dag 10/11 – 11/12

Dag 11/12 - 12

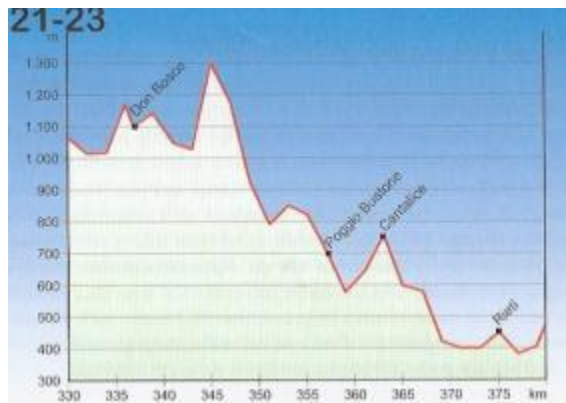

Dag 14 – 16/17

Dag 16/17 – 18/19

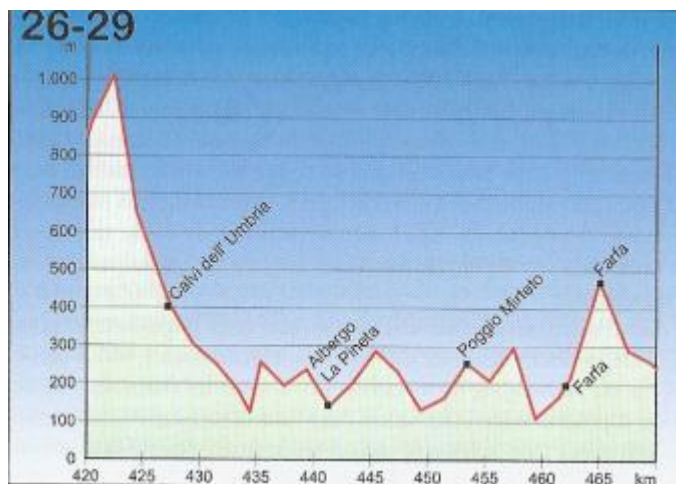

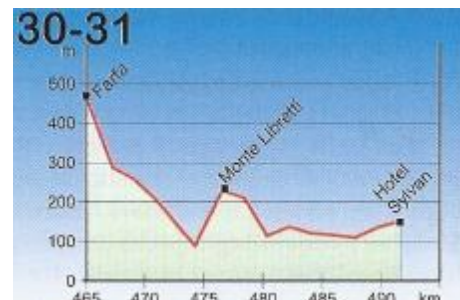
Dag 18/19 – 20

Dag 20 – 22/23

Dag 22/23 – 24/25

Dag 24/25 - 26

Totaaloverzicht afgelegde afstanden.

Dag 1: 23 april 2010.	San Ellero – Passo della Consuma:	16 km
Dag 2: 24 april 2010.	Passo della Consuma – Stia:	15 km
Dag 3: 24 april 2010.	Stia – Badia Prataglia:	21 km
Dag 4: 25 april 2010.	Badia Prataglia – La Verna:	16 km
Dag 5: 26 april 2010.	La Verna – Pieve Santo Stefano:	15 km
Dag 6: 27 april 2010:	Pieve Santo Stefano – Sansepolcro:	24 km
Dag 7: 28 april 2010:	Sansepolcro – Lama:	18 km
Dag 8: 29 april 2010:	Lama – Bocca Seriola:	17 km
Dag 9: 30 april 2010:	Bocca Seriola – Pietralunga:	18 km
Dag 10: 1 mei 2010:	Pietralunga – Gubbio:	29 km
Dag 11: 2 mei 2010:	Gubbio – Agriturismo Tenute di Biscane:	21 km
Dag 12: 3 mei 2010:	Agriturismo Tenute di Biscane - Assisi:	21 km
Dag 13: 4 mei 2010:	Rustdag	
Dag 14: 5 mei 2010:	Assisi – Spello:	16 km
Dag 15: 6 mei 2010:	Spello – Montefalco:	20 km
Dag 16: 7 mei 2010:	Montefalco – Spoleto:	24 km
Dag 17: 8 mei 2010:	Spoleto – Ferentillo:	23 km
Dag 18: 9 mei 2010:	Ferentillo – Don Bosco:	15 km
Dag 19: 10 mei 2010:	Don Bosco – Poggio Bustone:	20 km
Dag 20: 11 mei 2010:	Poggio Bustone – Rieti:	18 km
Dag 21: 12 mei 2010:	Rieti – Greccio:	20 km
Dag 22: 13 mei 2010:	Greccio – Strocone:	13 km
Dag 23: 14 mei 2010:	Strocone – Calvi dell’Umbria:	24 km
Dag 24: 15 mei 2010:	Calvi dell’Umbria – Poggio Mirteto:	35 km
Dag 25: 16 mei 2010:	Poggio Mirteto – Monte Libretto:	26 km

Dag 26: 17 mei 2010: Monte libretto – San Angelo Romano: 16 km

Dag 27: 18 mei 2010: San Angelo Romano – Rome St. Jan in Lateranen 5 km

=====

Jan Aartsen
Juli 2010